

'Luister naar signalen
uit de gemeente.'

Jan Bril

'Het enthousiasme voor de toekomst
geeft moed om door te gaan.'

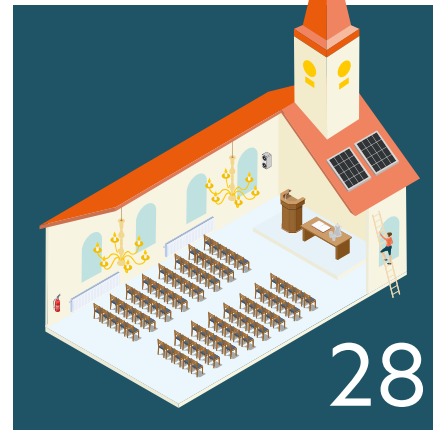
Dick de Winter

'Samen is sterk.
Eén en één is drie.'

Ingrid Cantrijn

#Samen vooruit!

22

In dit nummer

5
Spitsvondig
Luisteren

6
Expert aan het woord
Verstaanbaarheid begint niet bij de luidspreker

16
Toerusting
Na de kerkbrand in Epe: Samen bouwen aan morgen

22
Aan het loket
Vragen over veiligheid in en rond de kerk

28
Partneroverzicht

32
Kom binnen!
Kijk rond bij het nieuwe thuis van de VKB

43
Column
Kees Boer

46
Nieuws

49
Onderscheidingen

En daarnaast:
Interessante verhalen van onze partners zelf

Redactioneel #Samen vooruit!

Met veel genoeg presenten wij opnieuw deze partnereditie van Kerkbeheer. Een uitgave waarin onze VKB-partners hun kennis, praktijkervaring en de expertise laten zien. Onze partners zijn van onschatbare waarde bij het ondersteunen van kerkrentmeesters en kerkbeheerders bij de uitdagingen die zij tegenkomen. Kortom, een nummer om er regelmatig bij te pakken als je expertise en deskundigheid nodig hebt. De kracht van het samen optrekken staat uiteraard centraal. Samen vooruit.

Ook in deze editie tref je een aantal vertrouwde rubrieken aan. In Kom binnen! nemen we een kijkje in het nieuwe kantoor van VKB Kerkrentmeesters in Gorinchem. Vanuit deze locatie worden niet alleen de leden van de VKB bediend, maar worden ook andere verenigingen ondersteund.

Daarnaast besteden we aandacht aan een bijzonder voorbeeld van onderlinge verbondenheid binnen de kerk. We vertellen het verhaal van de herbouw van de Regenboogkerk in Epe, die na de verwoestende brand dankzij grote betrokkenheid, doorzettingsvermogen en een bijdrage uit de solidariteitskas weer perspectief op een nieuwe toekomst krijgt.

Veiligheid blijft een actueel thema voor iedere gemeente. Tijdens de regiobijeenkomsten van afgelopen jaar vernamen we dat veel kerkelijke gemeenten hier nog verdere aandacht aan willen geven. Daarom gaan we in op een aantal vra-

gen die hiermee in verband staan. Verder bieden we opnieuw praktijkverhalen, ervaringen van gemeenten en bijdragen van onze partners. In het midden van deze uitgave is zoals gebruikelijk de partnerplaat opgenomen: een overzicht van alle VKB-partners en hun specialismen. Onze geluidsspecialist Jan Bril gaat in op de uitdagingen en oplossingen van een goede geluidskwaliteit in de kerk.

Wij zijn dankbaar voor de betrokkenheid van onze partners en voor het vertrouwen dat kerkrentmeesters in ons stellen. Juist in een tijd waarin kerkelijke gemeenten voor steeds complexere keuzes staan, blijkt de kracht van het samen optrekken. Door samenwerking, kennisdeling en onderlinge uitwisseling kunnen we elkaar ondersteunen en versterken. Dat is waar we voor staan: *samen vooruit!*

Veel leesplezier en inspiratie toegewenst!

Nico de Jong
Relatiebeheerder partnernetwerk

PS: Scan de QR-code voor een handig overzicht en alle informatie over het partnerschap van de VKB.

Hét veilige platform voor kerken dat overzicht en structuur biedt

voor vergaderen, VOG-beheer, archiveren en samenwerken

- ✓ Alles op één centrale plek
- ✓ Veilig en AVG-proof samenwerken
- ✓ Rust en overzicht voor het bestuur
- ✓ Continuïteit en ondersteuning

Meer dan 5000 gebruikers gebruiken dit bij vergaderen, archiveren en samenwerken

VOOR MEER INFORMATIE EN CONTACT GAAT U NAAR

085-40180400
info@bestuursgemak.nl
www.bestuursgemak.nl

ZORGHUISVESTING

CAREBEEK UW PARTNER VOOR EEN TOEKOMSTGERICHTE & DUURZAME KERK

Carebeek is een ontwikkelaar in maatschappelijk vastgoed, waaronder zorgwoningen en kerken. Carebeek heeft diverse kerken aangekocht en in herontwikkeling naar zorgwoningen met een gemeenschappelijke ontmoetingsruimte / keuken en in sommige gevallen inclusief een nieuw te bouwen (kleinere) kerkzaal.

Wij gaan graag vrijblijvend in gesprek om de (on)mogelijkheden te bespreken als u nadenkt over verkoop en/of herontwikkeling van een locatie.

Om de liefde en verbinding op de locatie voort te zetten!

www.carebeek.nl - tel: 0318-693727

TEGEN DE
WIND IN
STIJGEN
VLIEGERS
HET HOOGST

fris | scherp | helder

T 071 402 16 21
algemeen@dribergenaccountants.nl
www.dribergenaccountants.nl

Rik Buddenberg

Luisteren

In 2024 werden de plaatselijke gemeenten overvallen door ingrijpende voorstellen vanuit de Dienstenorganisatie (DO) om de grondslag voor het quotum en de solidariteitskas aan te passen en daarmee de afdracht per saldo fors te verhogen. Dit leidde tot een groot aantal revisies en bezwaarschriften. Naast de wijziging in de grondslagen en de hogere afdracht was men ook ontstemd omdat de transparantie en de communicatie nogal te wensen overliet. Ook als VKB hebben wij hier de vinger bij gelegd en uitdrukkelijk afstand genomen van het vermogen als grondslag voor de solidariteitsheffing.

De kritiek was zo hevig dat de Kleine Synode niet anders kon dan eind 2025 de voorgestelde wijzigingen van de grondslagen in te trekken. Om de relatie met het grondvlak van de kerk te herstellen werden het afgelopen halfjaar regionale luistersessies georganiseerd om inzicht te geven in de financiële stromen van de bovenplaatselijke kerkorganisatie. Op 15 juni was de laatste sessie voor de classis Zuid-Holland Noord in Nieuwerkerk aan den IJssel.

Mea Culpa

Vergezeld van een mea culpa was de transparantie en communicatie over de financiën van de Protestantse Kerk veelbelovend. Het probleem spitst zich toe op een structureel tekort van €4,5 miljoen op de begroting van de landelijke kerkorganisatie. Het is de bedoeling om dit gat vanaf 2027 te dekken, omdat op de reserves de afgelopen jaren zodanig is ingeteerd dat een verdere daling niet verantwoord is.

Tegelijkertijd zal gewerkt worden aan een integraal beleidsplan voor de gehele

boven-plaatselijke kerk, dus niet alleen voor het Dienstencentrum. Idealiter zijn de te treffen bezuinigingsmaatregelen een afgeleide van dit door de Generale Synode vast te stellen beleidsplan. Alleen dit beleidsplan is pas in de loop van 2027 klaar, dus niet op tijd om 2027 sluitend te maken. Dit wordt opgelost door incidentele maatregelen, zoals een vacaturestop.

Structureel

Wat betreft de structurele oplossing kan worden gedacht aan een mix van een nieuwe grondslag voor het quotum (levend geld en vermogensopbrengsten) met daarnaast gerichte bezuinigingsmaatregelen, die in het nieuwe beleidsplan van de Generale Synode worden onderbouwd. Dan is er tegelijk ook ruimte voor gerichte investeringen.

Voor het draagvlak zou het goed zijn om deze voorstellen en het nieuwe beleidsplan voor een reactie voor te leggen aan de plaatselijke gemeenten. Zo wordt aan draagvlak gewerkt zoals dat nu gebeurt met de wijzigingen in de kerkorde in verband met de nieuwe ambtsvisie. Deze 86 pagina's met kerkordeartikelen liggen momenteel ter consideratie bij de plaatselijke gemeenten. Het verdient aanbeveling dat dit ook gebeurt voor de voorstellen met betrekking tot de grondslag en bezuinigingsmaatregelen. Dat zou een passend vervolg zijn op de luistersessies.

In gesprek met Jan Bril

Verstaanbaarheid begint niet bij de luidspreker

"Als mensen de gesproken boodschap niet kunnen volgen, gaat er iets mis."

Jan Bril

Vrijwel iedere kerkrentmeester krijgt vroeg of laat te maken met vragen over akoestiek. Gemeenteleden klagen dat zij de predikant niet goed kunnen verstaan, het orgel klinkt anders dan verwacht of een koor of band komt niet goed tot zijn recht. Maar ligt het probleem aan de geluidsinstallatie, aan de ruimte of aan iets anders? Jan Bril, senior adviseur akoestiek bij VKB-partner Nieman Raadgevende Adviseurs, legt uit hoe akoestiek in kerken werkt, hoe de oorzaak van problemen kan worden vastgesteld en welke oplossingen echt effect hebben.

Volgens Jan Bril hebben veel klachten rondom akoestiek dezelfde oorsprong: de manier waarop geluid zich door een ruimte beweegt. Kerkgebouwen vormen daarbij een bijzondere uitdaging. Er zijn grote verschillen tussen monumentale kerkgebouwen en modernere kerken. "Monumentale gebouwen kenmerken zich vaak door hoge gewelven, harde materialen en een groot volume. Daardoor blijft geluid lang aanwezig in de ruimte", legt Bril uit. "In moderne kerken speelt juist de uitdaging om binnen de beschikbare ruimte en het budget een goede akoestiek te realiseren." Beide typen gebouwen vragen daarom om een andere aanpak.

Spraakverstaanbaarheid als kern van het gebouw

De bekendste akoestische parameter is nagalm: de tijd waarin geluid hoorbaar blijft nadat de bron is gestopt. "Wie in een kerk in de handen klapt, hoort het geluid nog enige tijd door de ruimte klinken", verduidelijkt Bril. "In grote monumentale kerken kan die nagalm vier tot wel acht seconden bedragen, terwijl een moderne kerk vaak rond de twee à drie seconden uitkomt." Nagalm komt de spraakverstaanbaarheid niet ten goede. Naarmate geluid langer blijft hangen, lopen woorden meer door elkaar heen. "De woorden worden als het ware 'versmeerd'", zegt Bril. "Daardoor wordt het moeilijker om afzonderlijke woorden en zinnen goed te onderscheiden."

Juist die spraakverstaanbaarheid ziet Bril als het belangrijkste akoestische vraagstuk in kerkgebouwen: "Je kunt een prachtig gebouw hebben, maar als mensen de gesproken boodschap niet goed kunnen volgen, dan gaat er iets mis in de kern van het gebruik."

Of mensen de preek goed kunnen volgen hangt niet alleen af van de nagalmtijd. Nog twee andere factoren spelen volgens Bril een rol: de signaal-ruisverhouding en de kwaliteit van de bron. "Die laatste factor heeft natuurlijk te maken met de apparatuur, zoals microfoons en

luidsprekers, maar ook de spreker zelf heeft invloed. Dat wordt nog weleens vergeten. Een goede geluidsinstallatie kan namelijk niet compenseren voor een spreker die onduidelijk articuleert."

Bril signaleert dat de verwachtingen van bezoekers zijn veranderd. "Mensen zijn gewend geraakt aan het luisteren naar preken via livestreams of opnames, waarbij het geluid vaak direct en helder is. Ook de ontwikkeling van de techniek speelt daarbij een rol. Daarnaast stelt een ouder wordende kerkgemeenschap hogere eisen bij een goede spraakverstaanbaarheid." Dat maakt akoestiek voor veel kerken een actueel thema.

"Het is goedkoper eerst te bepalen wat het probleem is."

Muziek en spraak vragen niet hetzelfde

Kerkgebouwen worden niet alleen gebruikt voor de verkondiging van het Woord, maar ook voor muziek. En juist daar ontstaat regelmatig een spanningsveld. Waar spraak vraagt om een kortere en beter gecontroleerde akoestiek, heeft een orgel doorgaans baat bij een langere nagalm. Toch betekent dat niet dat kerken altijd moeten kiezen tussen het een of het ander. "Er wordt vaak gedacht dat de akoestiek voor een orgel heel veel nagalm moet hebben of dat de nagalm voor een goede spraakoverdracht heel kort moet zijn, maar dat is helemaal niet zo", vertelt Bril. "De akoestische eisen voor orgelmuziek en spraak liggen daardoor dicht bij elkaar dan vaak wordt aangenomen. Bij nieuwbouw wordt de ruimte bijvoorbeeld akoestisch ontworpen met muziek als uitgangspunt. Vervolgens wordt met moderne geluidstechniek de verstaanbaarheid van de spraak geoptimaliseerd."

Metten is weten

Veel kerkrentmeesters denken bij akoestisch onderzoek direct aan ingewikkelde analyses. In werkelijkheid kan een eerste

onderzoek verrassend snel duidelijkheid geven. Bril: "Ik adviseer meestal te starten met een zogenoemde nulmeting. Zo'n meting brengt in kaart of de oorzaak vooral ligt bij het gebouw of bij de geluidsinstallatie. Op verschillende plekken in de kerk worden metingen verricht waarmee de belangrijkste akoestische eigenschappen van de ruimte zichtbaar worden. Uit die gegevens blijkt vaak al binnen een dagdeel welke factoren verantwoordelijk zijn voor het probleem. Vervolgens kan met berekeningen worden bepaald op welke wijze het probleem kan worden opgelost."

Volgens Bril verdient een goed onderzoek zichzelf vaak terug doordat daarna veel gerichter kan worden geïnvesteerd. "Het is goedkoper om eerst te bepalen wat het probleem is, dan tien keer iets uit te proberen wat niet werkt. Een nieuwe installatie aanschaffen terwijl de oorzaak bouwkundig is, levert bijvoorbeeld zelden het gewenste resultaat op. Zeker bij nieuwbouw of een flinke verbouwing loont het om vooraf akoestisch advies in te winnen. Wanneer je achteraf moet corrigeren, kost dat vaak veel meer."

Oplossingen: wat werkt en wat niet?

Opvallend genoeg hoeft een verbetering niet altijd duur te zijn. Regelmatig blijkt dat een relatief kleine aanpassing al veel verschil maakt. "Soms kan het anders richten van een luidspreker de

verstaanbaarheid aanzienlijk verbeteren. In andere situaties levert een beperkt oppervlak aan akoestisch materiaal een groter effect op dan een kostbare uitbreiding van de geluidsinstallatie."

Van die laatste maatregel wordt regelmatig gedacht dat het ten koste gaat van het karakter van het interieur. Volgens Bril is dat tegenwoordig vaak onnodig. "Moderne akoestische materialen kunnen worden voorzien van foto-prints die aansluiten bij het historische interieur. Hierdoor blijft de uitstraling van het kerkgebouw behouden."

"Luister naar signalen uit de gemeente."

Een oplossing die nog regelmatig zelf wordt toegepast, is het ophangen van gordijnen. Bril is daar terughoudend over. "Gordijnen absorberen vooral hoge tonen en laten lage tonen grotendeels ongemoeid. Het gevolg is een disbalans in je klankkleur, waarbij muziek dof gaat klinken, terwijl storende lage tonen aanwezig blijven. Het klinkt alsof er een deken over de ruimte hangt", zegt hij.

De oplossing voor een akoestisch probleem is voor iedere ruimte verschillend. Juist daarom is het belangrijk om maatregelen niet alleen op gevoel te kiezen, maar ze te baseren op een analyse van de ruimte.

Een blik op de toekomst

Een ontwikkeling die steeds meer aandacht krijgt, is actieve of virtuele akoestiek. Daarbij wordt digitaal een gewenste akoestiek gecreëerd. "Het grote voordeel hiervan is flexibiliteit", vertelt Bril. "Voor een preek kan een korte nagalm worden ingesteld, terwijl voor een concert of orgelbespeling juist meer ruimtelijkheid wordt toegevoegd. In het buitenland wordt deze techniek al veel toegepast in kerkgebouwen; in Nederland is de cultuur wat terughoudender. Onlangs heeft de Gereformeerde Gemeente in Werkendam zo'n systeem in gebruik genomen. Verder wordt het in Nederland wel al toegepast in bijvoorbeeld theaters." Voor kerken die multifunctioneel worden gebruikt of die zoeken naar een balans tussen verschillende vormen van muziek en spraak kan dit een interessante optie zijn.

Neem klachten serieus

Als Jan Bril één advies aan kerkrentmeesters mag meegeven, hoeft hij daar niet lang over na te denken: "Luister naar de signalen uit de gemeente. Een enkele opmerking hoeft niet direct reden tot zorg te zijn. Maar wanneer meerdere bezoekers aangeven dat zij moeite hebben om de dienst te volgen, is dat vaak een teken dat nader onderzoek zinvol is. Neem klachten serieus en laat onderzoeken wat er aan de hand is. Pas als je weet waar het probleem zit, kun je ook de juiste oplossing kiezen."

Een kerkgebouw moet mensen samenbrengen rond woord en muziek. Wanneer de verstaanbaarheid daarbij tekortschiet, is het de moeite waard om te onderzoeken waar de oorzaak ligt. Vaak blijkt dat met een gerichte analyse en verrassend eenvoudige maatregelen al veel winst te behalen is.

Beluister het
gehele gesprek
als Podcast #43

**Gecertificeerd
advies voor
monumentale
kerkgebouwen!**

DUMAVA

Huibrecht Bos, DUMO adviseur

MoveNext duurzaam advies BV

Bel 071 - 524 1835 of mail naar
opgewekt@movenext.nl

Givt
**Meer opbrengst,
minder werk**

- **Consolidatie van alle giften:**
Alle geldstromen (ook cash) komen samen in één systeem.
- **Geautomatiseerd van A tot Z:**
Givt automatiseert het inzamelen, boeken en het uitbetalen naar (externe) doelen.
- **Tijd over voor wat écht telt:**
Minder administratieve druk, sneller een opvolger.

Interesse? Neem contact op via info@givt.com

✓ **R. van den Broek Advies**

**Vooruit denken, vooruit kijken,
Zonder het verleden te verliezen**

Advies en begeleiding voor:

- ✓ Samenwerken
- ✓ Samengaan
- ✓ Gebouwen keuze
- ✓ Gebouwen herbestemmen
- ✓ Oprichten stichtingen
- ✓ Conflict bemiddeling
- ✓ Juridische ondersteuning

Over de Weide 8
4115 RZ Asch
www.roelofvandenbroekadvies.nl
email@roelofvandenbroek.nl

Roelof van den Broek
Tel: 06-53148632

Studioschaeffer

Hoe wordt uw kerk weer het hart van de wijk?

Veel kerken zijn ooit gebouwd als vanzelfsprekend middelpunt van hun buurt. Vandaag de dag is die positie minder vanzelfsprekend. Toch blijft de behoefte aan ontmoeting, verbinding en gemeenschapszin groot. Juist daarom liggen er nieuwe kansen voor kerken om opnieuw een centrale rol in de wijk te vervullen.

TEKST & BEELD STUDIOSCHAEFFER

Van kerkgebouw naar ontmoetingsplek

Een kerkgebouw biedt vaak veel meer mogelijkheden dan alleen de eredienst. Steeds meer gemeenten stellen hun gebouw open voor activiteiten die aansluiten bij de behoeften van de buurt. Denk aan een huiskamerfunctie voor eenzame bewoners, een buurtcafé, huiswerkbegeleiding, dagopvang, een voedselinitiatief of ruimte voor maatschappelijke organisaties.

Door verschillende functies te combineren ontstaat een gebouw waar mensen elkaar dagelijks ontmoeten. Zo groeit de betrokkenheid van buurtbewoners en wordt de kerk weer zichtbaar en relevant in het dagelijks leven van de wijk.

Van visie naar werkelijkheid

Studioschaeffer heeft de afgelopen jaren voor diverse kerkgemeenschappen toekomstvisies en ontwerpen gemaakt voor een bredere maatschappelijke inzet van kerkgebouwen. Daarbij staat steeds dezelfde vraag centraal: hoe kan een kerkgebouw meer betekenen voor de wijk, zonder zijn eigen identiteit te verliezen?

Een inspirerend voorbeeld is de ontwikkeling van een kerk in Bergen op Zoom. Hier is onderzocht hoe verschillende functies onder één dak kunnen samenkomen. Naast de kerkelijke functie biedt het gebouw ruimte aan een bibliotheek, een crèche en een wijkhuiskamer. Zo ontstaat een levendige ontmoetingsplek waar verschillende generaties en doelgroepen elkaar vinden.

Een toekomstbestendige kerk

Een multifunctioneel kerkgebouw levert meer op dan alleen extra gebruik. Het vergroot de maatschappelijke betekenis van de kerk, versterkt de relatie met de omgeving en kan bijdragen aan een gezonde exploitatie van het gebouw. De kunst is om de identiteit van de kerk te behouden

Studioschaeffer Architecten

Hoofdlocatie Den Haag
Scheepmakersstraat 47 - 2515 VA
Telefoon: 070 3222757
info@studioschaeffer.nl
www.studioschaeffer.nl

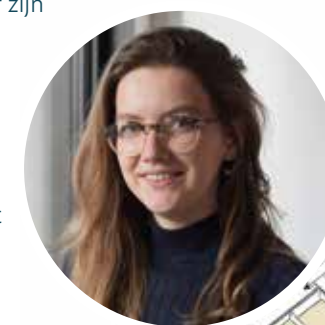
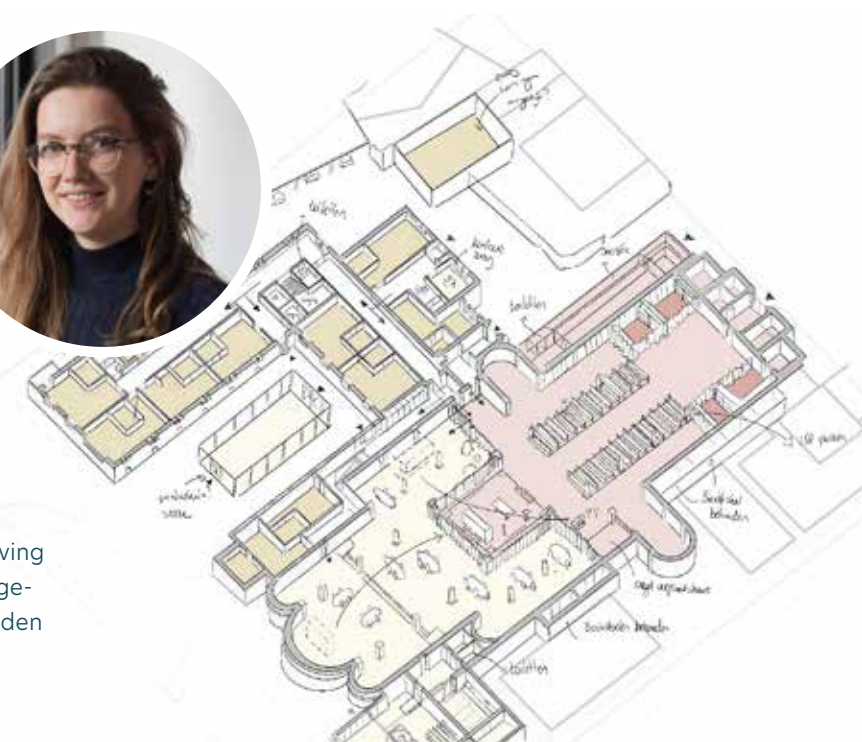
schaeffer

én tegelijkertijd ruimte te bieden aan nieuwe functies die aansluiten bij de samenleving van vandaag.

Samen onderzoeken wat mogelijk is?

Wilt u ontdekken hoe uw kerk opnieuw het hart van de wijk kan worden? Studioschaeffer begeleidt kerkgemeenschappen bij visieontwikkeling, haalbaarheidsonderzoeken, herbestemming en ontwerp.

Samen verkennen we hoe uw kerkgebouw een plek kan worden waar geloof, ontmoeting en maatschappelijke betrokkenheid elkaar versterken.

Fondsen werven voor onze kerk?
Onzin! Of toch niet...?

Staat u met uw kerk(gebouw)
voor deze uitdaging:

- restauratie / renovatie
- toegankelijkheid verbeteren
- verduurzamen
- herinrichting / multifunctioneler maken
- nieuwe / meer passende uitstraling geven

DOE DE TEST
ga naar
www.2Select.nl

nellekeslaats@2select.nl (tel: 06-20534494)
bertramwestera@2select.nl (tel: 06-49910341)

Nieuw als kerkrentmeester? Bestel het gratis welkomstpakket

Scan de QR-code om te bestellen
of kijk op www.kerkrentmeester.nl/welkom

De kracht van CLS LED

Slim licht voor kerken met karakter

Verlichting in kerken is een vak apart. Het draait allang niet meer alleen om 'goed kunnen zien', maar juist om sfeer, beleving en respect voor het gebouw. Tegelijk verandert het gebruik van kerken. Naast vieringen zijn er concerten, bijeenkomsten en steeds vaker livestreams. Dat vraagt om verlichting die meebeweegt. CLS LED ontwikkelt hoogwaardige LED-oplossingen die techniek en esthetiek combineren, met oog voor monumentale waarden én hedendaagse eisen. Zo ontstaat licht dat ondersteunt en versterkt.

TEKST CLS LED **BEELD** FRANK HANSWIJK FOTOGRAFIE / BURO STIEL
EN JACO HOEVE FOTOGRAFIE

Hoe houd je het sfeervol én praktisch?

Een herkenbare uitdaging. Tijdens een dienst wil je rust en intimiteit, terwijl er op andere momenten juist meer licht nodig is, bijvoorbeeld bij schoonmaak, repetities of lezingen. De kunst zit in flexibiliteit zonder concessies aan de uitstraling van de ruimte. CLS LED biedt oplossingen met eenvoudige lichtsturing en dimbaarheid, waarmee gemakkelijk lichtscènes ingesteld kunnen worden. Van zacht en ingetogen naar helder en functioneel. Altijd in balans met het karakter van het interieur.

Hoe zorg je dat het er op camera net zo goed uit ziet als in de kerk?

Steeds meer kerken nemen diensten op of zenden deze live uit. Dan blijkt al snel dat wat voor het oog goed werkt, op beeld vaak te donker is. Zeker het podium of altaar, waar de

CLS
www.cls-led.com

aandacht ligt, blijft regelmatig onderbelicht. CLS speelt hier gericht op in met armaturen die precies daar licht brengen waar het nodig is. Dankzij een hoge kleurweergave en gecontroleerde lichtbundels komen voorgangers, koren en sprekers helder in beeld, zonder dat de rest van de ruimte overbelicht raakt. Zo ontstaat een rustig totaalbeeld in de kerk én een professionele uitstraling voor kijkers thuis.

Hoe maak je het duurzaam en toekomstbestendig?

Kerken staan voor de uitdaging om energieverbruik te verlagen en onderhoud te beperken, zonder in te leveren op kwaliteit. CLS kiest daarom voor efficiënte LED-technologie en armaturen met een lange levensduur. Onze lichtoplossingen zijn modulair opgebouwd, waardoor ze eenvoudig te onderhouden of te upgraden zijn. Dat maakt het systeem niet alleen duurzaam, maar ook flexibel richting de toekomst.

Licht dat de waarde van het gebouw versterkt

De rol van verlichting in kerken is groter dan ooit. Het ondersteunt verschillende functies, versterkt de beleving en helpt gebouwen toekomstbestendig te maken. CLS LED begrijpt die dynamiek en vertaalt met haar partners naar doordachte, betrouwbare lichtoplossingen. Subtiel waar het moet, krachtig waar het nodig is. Precies zoals verlichting in een kerk bedoeld is.

via vankootenarchitectuur

nieuwbouw | verbouw | interieurontwerp
www.kerkarchitect.nl

Kerkrentmeester, adviseur of bestuurder van een religieuze instelling?

ABN AMRO MeesPierson is de enige Private Bank met gespecialiseerde dienstverlening voor religieuze instellingen. Wij ondersteunen u met:

- Optimaal (duurzaam) beheer van uw vermogen
- Uitgebreide kennis van en ervaring met kerkelijke governance
- Breed en relevant netwerk

Scan de QR-code voor meer informatie of neem contact op via een van onze relatiemanagers van ABN AMRO MeesPierson Verenigingen & Stichtingen:

Senne Joustra
senne.joustra@nl.abnamro.com

ABN AMRO MeesPierson

Een waardig toekomstperspectief voor uw kerkgebouw

Nevengebruik of herbestemming. Haalbaarheid, exploitatie, planologie, ontwerp, financiering, draagvlak. COUP helpt u hierbij.

www.coup-group/kerkeigenaren

KERKELIJK BUREAU SALLAND

Kerkelijk Bureau Salland is de gespecialiseerde administratieve dienstverlener voor kerken en diaconieën en uw partner voor continuïteit, actuele kennis en advies.

Waarom kiezen voor KB Salland?

- ✓ Actuele kennis van kerkelijke administraties
- ✓ Breed aanbod aan administratieve diensten
- ✓ Persoonlijk en deskundig advies
- ✓ Continuïteit en betrouwbare ondersteuning
- ✓ Regionale betrokkenheid en korte lijnen

Ontdek wat KB Salland voor uw gemeente kan betekenen

www.kbsalland.nl

schaapsound

40 JAAR

Kerkgeluidsinstallaties | Presentatie/KerkTV | Akoestiek | Netwerk/wifi | Verlichting | Domotica

Zwolle | Ridderkerk | Biezelinge | info@schaapsound.nl | Tel: 085 - 066 3333 | www.schaapsound.nl

kerk gezocht.nl

Na de kerkbrand in Epe Samen bouwen aan morgen

Een grote brand verwoestte twee jaar geleden het kerkgebouw van de Regenboogkerk in Epe. Nu kijkt de gemeente weer vooruit. Met steun uit onder meer de solidariteitskas wordt gewerkt aan een nieuwe kerk die klaar is voor de toekomst.

TEKST TINEKE VAN DER STOK **BEELD** NIENKE VAN DENDEREN FOTOGRAFIE

20 augustus 2024 staat voor altijd in het geheugen van de gemeente gegrift. Tijdens werkzaamheden aan het dak ontstond brand, waarna het vuur zich razend-snel door het gebouw verspreidde. Kerkrentmeester Dick de Winter herinnert zich die dag nog goed. "Een dakdekker was bezig op het schuine dak. Waarschijnlijk kwam een vlammetje onder een dakpan terecht. Door de droge omstandigheden en de houten dakconstructie sloeg het vuur heel snel om zich heen."

Niets meer over

Binnen in de kerk was op dat moment één gemeentelid aanwezig. "Hij zat op de vleugel te spelen toen hij ineens vlammen aan de binnenkant van de kerk zag",

vertelt Dick de Winter. "Gelukkig kon hij direct naar buiten. Dat had heel anders kunnen aflopen." Van het kerkgebouw bleef nauwelijks iets over. Door instortingsgevaar moesten de restanten worden gesloopt. "Alles is weggehaald, tot aan de fundering toe. Wat rest is een kale vlakte."

Grote saamhorigheid

Direct na de brand kwam veel los, vertelt De Winter. "Dan begint een heel proces van verzekeringen, schadeafhandeling en de vraag: hoe nu verder?" De gemeente kreeg veel steun. Twee dagen na de brand werd een bijeenkomst georganiseerd in een andere kerk in Epe. "Er kwamen veel mensen. De saamhorigheid was enorm. Iedereen leefde mee en bood hulp aan. Dat was heel bijzonder." Andere kerken in Epe stelden direct hun deuren open. "We waren overal van harte welkom."

Een nieuw thuis in het buurthuis

Toch ontstond al snel de behoefte aan een eigen tijdelijke plek. Die vond De Winter letterlijk op de fiets. "Ik ben het dorp ingegaan en gewoon ergens naar binnen gelopen. Zo kwamen we terecht in een buurthuis. De ruimte bleek precies te passen bij wat wij nodig hadden." Sindsdien houdt de Regenboogkerk daar haar kerkdiensten. Het buurthuis biedt plaats aan 120 tot 150 kerkgangers en heeft aparte ruimtes voor kinderopvang en nevendiensten. De tijdelijke locatie blijkt zelfs onverwachte voordelen te hebben. "Het is kleiner en intiemer dan onze oude kerk. Mensen zitten dicht bij elkaar en dat geeft een warme

sfeer. We hebben zelf een kleine verhoging en een lessenaar gemaakt voor de predikant. Dat werkt uitstekend."

Nadenken over de toekomst

Na de eerste hectische maanden ontstond een nieuwe vraag: hoe moet de toekomst eruitzien? "Je komt in een soort vacuüm terecht", vervolgt De Winter. "Ga je herbouwen? Wat heb je daarvoor nodig? Hoe zorg je dat je de juiste keuzes maakt?" Om dat proces goed te begeleiden schakelde de gemeente VIANOVUS-kerkadvis in. Via dit bureau hoorde Dick de Winter over de subsidiemogelijkheid uit de solidariteitskas voor dit traject. "We dienden een aanvraag in en die werd toegekend." Hierdoor kon de gemeente professionele ondersteuning krijgen bij het nadenken over haar toekomst. "Voor ons was dit allemaal nieuw. VIANOVUS heeft veel ervaring met dit soort trajecten. Hun adviseur stelde de juiste vragen en hielp ons gestructureerd na te denken over wat we als gemeente belangrijk vinden."

Onder leiding van de externe adviseur werden verschillende gemeenteavonden georganiseerd, waarbij iedereen kon meedenken. "Met gekleurde briefjes, gesprekken en inspiratie uit andere kerken verzamelden we ideeën. Ook hebben gemeenteleden andere recent gebouwde kerken bezocht", vertelt De Winter. "De opbrengst van deze avonden werd verwerkt in een programma van eisen voor de nieuwbouw." Volgens De Winter was de begeleiding van buitenaf van grote waarde. "Je wilt de hele gemeente horen. Dan is het prettig dat een onafhankelijke professional zo'n proces begeleidt."

Toekomstbestendige kerk

De eerste ontwerpen voor de nieuwe kerk liggen inmiddels op tafel. "We willen een toekomstbestendig gebouw neerzetten", zegt Dick de Winter. "Een kerk die multifunctioneel gebruikt kan worden en ook verhuurbaar is voor andere activiteiten." Daarbij wordt nadrukkelijk gekeken naar ontwikkelingen op langere termijn. "We zien dat onze kerk vergrijsd. We hopen natuurlijk dat de gemeente nog heel lang blijft bestaan, maar we moeten realistisch blijven. Een gebouw moet ook over twintig jaar bruikbaar en verkoopbaar zijn als de omstandigheden veranderen." Daarom wordt gekozen voor een flexibel ontwerp dat ruimte biedt aan zowel kerkelijke als maatschappelijke activiteiten.

Financieel verantwoord

De totale herbouw kost enkele miljoenen euro's. Dankzij een goede verzekering is een groot deel van de financiering beschikbaar. Toch blijft het belangrijk scherp naar de kosten te kijken. "Materialen zijn duur en de bouwpreizen blijven stijgen.

Daarom moeten we alles goed doorrekenen." De perspectiefsubsidie uit de solidariteitskas hielp bij de kosten voor procesbegeleiding. "We zijn dankbaar voor deze subsidiemogelijkheid. Hierdoor konden we goed nadenken over de toekomst."

Hoopvolle blik vooruit

Als alles volgens planning verloopt, wil de Regenboogkerk met Kerst 2028 de eerste dienst vieren in haar nieuwe kerkgebouw.

Ondanks de enorme impact van de brand overheerst bij De Winter het vertrouwen. "Natuurlijk was het een enorme klap. We waren gehecht aan ons gebouw. Maar er zijn ook veel mooie dingen gebeurd. De betrokkenheid van mensen, de hulp uit de omgeving en het enthousiasme voor de toekomst geven moed om door te gaan."

Sommige herinneringen aan de oude kerk krijgen straks een plek in het nieuwe gebouw, zoals het zwaar vervormde doopvont waarin tijdens de brand gesmolten orgelpijpen terecht kwamen. "Dat hebben we bewaard. Het wordt een soort reliek dat meegaat naar de nieuwe kerk."

Solidariteitskas: investeren in toekomstperspectief

Via de solidariteitskas ondersteunt de Protestantse Kerk gemeenten die werken aan hun toekomst. Een van de mogelijkheden is een subsidie voor gemeenteperspectief, bijvoorbeeld voor professionele begeleiding bij processen rond samenwerking, fusie, nieuwbouw of toekomstontwikkeling. Daarnaast kunnen gemeenten onder voorwaarden ondersteuning ontvangen voor restauratie, verduurzaming, nieuwbouw of andere investeringen in kerkgebouwen. Meer informatie: protestantsekerk.nl/solidariteitskas.

PLUIMERS ISOLATIE

ALLE ISOLATIEDIENSTEN - IN EIGEN BEHEER

Een halve eeuw uw isolatiespecialist

Vrijblijvend advies via:

www.pluimers.nl/kerkgebouw

Hoe verzekert je de gewelven van de eredienst?

Elke kerk heeft een unieke betekenis. Stilte en reflectie gaan er hand in hand met vreugde en vieren. Zo'n plek waar de ziel thuiskomt is onvervangbaar. Maar niet onverzekerbaar, want met de specialistische kennis van Donatus wordt de herbouwwaarde van uw kerk nauwkeurig getaxeerd en verzekerd. Daarbij kunt u rekenen op deskundig preventieadvies. In geval van schade treden we daadkrachtig op en nemen we u veel werk uit handen. Zo blijft uw kerk verzekerd van een toekomst waar ook volgende generaties van kunnen genieten.

Nieuwsgierig?
Ontdek meer op www.donatus.nl.

donatus
verzorgt kerken en monumenten

MonumentPlus

Advies • Voorbereiding Restauratiewerk

- Deskundig in het **aanvragen van subsidie voor onderhoud, restauratie of herbestemming** van uw (monumentale) kerkelijke gebouw(en).

Het toegekende subsidiebedrag kan wel oplopen tot 50% van de onderhouds-/restauratiekosten. Tot op heden zijn nagenoeg alle door ons aangevraagde subsidies gehonoreerd.

- Advies bij **bouwkundige problemen** als scheuren, lekkage, verzakking etc.

Neem contact op voor een vrijblijvend gesprek of kijk voor meer informatie en referenties op www.monumentplus.nl

Jan Baas | Nieuw-Lekkerland | 06 25 04 95 54 | info@monumentplus.nl

Opstellen en toetsen RI&E
Opstellen en beoordelen V&G-plannen
Onafhankelijk onderzoek en advies

Neem contact op met Job:
☎ 06 447 015 07
✉ jobbeelen@gellingadvies.nl

GELLING ADVIES
Kenniscentrum voor veiligheid en gezondheid

Penningmeester gezocht

Hoe Givt de administratieve last van de collecte wegneemt

Het is een bekend probleem in veel kerken: de post van penningmeester of boekhouder blijft al maanden vacant. Vrijwilligers zijn steeds moeilijker te vinden. In een economie gericht op tweeverdieners is vrije tijd schaars. Als kerkrentmeester merkt u dat waarschijnlijk direct. De financiële administratie is simpelweg een te grote tijdverslinder voor iemand met een drukke agenda. Een groot onderdeel van deze druk is de verwerking van de collectes.

TEKST & BEELD GIVT

Het pijnpunt

Givt heeft hier uitgebreid onderzoek naar gedaan en de resultaten zijn helder. Vaak wordt gedacht dat de kosten van de collectes het grootste struikelblok zijn. Als collecteren om de kosten zou draaien, is niet collecteren de oplossing; dat is gratis. Collecteren draait om de opbrengsten. Het pijnpunt is de enorme werklast die op de schouders van de vrijwilligers rust. De vraag die we onszelf moeten stellen, is dan ook: hoe verhogen we de opbrengsten, terwijl we het werk drastisch verminderen?

Meer opbrengst, minder werk

blij vrijwilligers

Givt

Benieuwd hoe Givt de verwerking van collectes drastisch vereenvoudigt? Neem contact op via: info@givt.com

Die hoge werklast ontstaat door de vele verschillende geldstromen die de kerk wekelijks in- en uitgaan. Daarnaast zamelt de diaconie bedragen in die vervolgens weer moeten worden doorgeboekt naar allerlei instanties buiten de kerk. Al dat heen-en-weer geschuif zorgt voor veel uitzoek- en boekhoudwerk.

Volledige automatisering

De visie van Givt is dat dit veel eenvoudiger kan. Het doel is één systeem dat alles rondom de collecte consolideert. Eén keer per jaar stelt men de collectes in, daarna heeft u er geen omkijken meer naar.

Givt wil het inzamelen, uitbetalen en boeken in de nabije toekomst volledig automatiseren. Dit geldt zelfs voor de giften die niet via Givt binnenkomen, zoals directe overschrijvingen en contant geld.

Het resultaat? De functie van de penningmeester wordt een controlerende, bestuurlijke taak in plaats van een zware administratieve baan. Dat maakt het vinden van enthousiaste vrijwilligers een stuk eenvoudiger.

MONDIAL MOVERS
Kattenberg Verhuizingen

verhuizingen
Kattenberg

"vriendelijke verhuizers die vakwerk leveren"

www.kattenberg.nl

vraag ons gratis infopakket aan!

verhuizers sinds 1904

particulier > Klantgericht, kwaliteitsbewust en vakbekwaam, al ruim 120 jaar. Onze doelstelling is altijd hetzelfde gebleven: vertrouwen winnen door kwaliteit te leveren. Wij denken mee met de klant en geven vrijblijvende adviezen op het gebied van verhuizingen en onze dienstverlenende activiteiten. Ontdek het allemaal op www.kattenberg.nl.

zakelijk >

logistiek >

opslag >

ERKENDE PROJECT VERHUIZERS

ZORG VERHUIZER

ERKENDE VERHUIZERS

Klanten waarderen ons bedrijf met een: **9,4**

VERTROUWD VERANTWOORD VEELOUDER

klantenvertellen.nl

"Al ruim 120 jaar uw vertrouwen waard"

STOUT & BOELE consultancy
VOOR KERKEN

GRATIS ADVIES GESPREK!
06 21837395

Voor álles wat uw kerk nodig heeft

Bel Kerk&Raad
085 203 32 35

Dé dienstverlener voor kerkelijk Nederland

Kerk&Raad gelooft in de kracht van lokale geloofs-gemeenschappen als plekken van ontmoeting, inspiratie en zingeving. Wij ondersteunen gemeenten en parochies bij goed bestuur, toekomstgerichte besluitvorming en een solide administratieve en financiële inrichting.

Kerk & Raad

www.kerkraad.nl

Kerkdienstgemist

is nu *samen met*

Donkey Mobile

Wij geloven in de toekomst van de kerk

Ontdek wat dit voor uw gemeente kan betekenen. Volg onze gratis demo!

Vragen over veiligheid in en rond de kerk

Aan ons loket komen steeds vaker vragen binnen over veiligheid in en rond het kerkgebouw. Dat is begrijpelijk. Kerkgebouwen zijn vaak open, worden intensief gebruikt door vrijwilligers en bezoekers en vervullen bovendien een publieke functie in dorp of wijk. Tijdens de workshop Veiligheid op de regiobijeenkomsten van 2026 merkten we dat een paar vragen geregeld terugkwamen. Drie van de meest gestelde vragen behandelen we hier.

TEKST NICO DE JONG EN JOOST SCHELLING BEELD ADOBE STOCK

Hoe ga je om met live-streaming als zich in de kerk een calamiteit voordoet?

Deze vraag raakt twee dingen tegelijk: fysieke veiligheid én zorgvuldige communicatie. Die twee aspecten kunnen om voorrang strijden als je niet vooraf over beiden hebt nagedacht. De live-streaming mag nooit de aandacht afleiden van wat op dat moment het belangrijkste is: de veiligheid van de aanwezigen. Het helpt daarom om vooraf heldere afspraken te maken.

Stel: er doet zich tijdens een kerkdienst een incident voor. Wie kan de stream op dat moment direct onderbreken of overschakelen naar een stilstaand beeld? En wie verzorgt de communicatie richting kijkers als een dienst onverwacht moet worden onderbroken of beëindigd? Is er een standaard sheet of beeld voor deze momenten beschikbaar?

Het is verstandig om dit mee te nemen in het ont-ruimings- of calamiteitenplan. Niet alles hoeft live in beeld te blijven, zeker wanneer zich een incident voordoet. Soms is het correct om de uitzending tijdelijk te stoppen en later kort uit te leggen dat de dienst is onderbroken vanwege een onverwachte situatie in het gebouw. Daarmee bescherm je zowel de veiligheid van aanwezigen als de privacy van betrokkenen.

Even geduld alstublieft

Wij hopen de dienst zo spoedig mogelijk te hervatten

Rode draad

De rode draad in deze drie vragen is eigenlijk simpel: veiligheid begint niet bij een map of een plan in de kast, maar bij het vooraf maken van werkbare afspraken.

Het helpt dat juist één persoon in het college veiligheid in zijn/haar portefeuille heeft. Niet om alles dicht te timmeren, wel om te voorkomen dat pas na een incident uiteindelijk blijkt dat niemand wist wat de afspraak was.

Zet een paar keer per jaar het thema op de agenda, zodat de bewustwording er blijft, juist ook als er geen incidenten zijn. Ook zo kunnen we met elkaar een veilige kerk zijn!

Lees meer over veiligheid in onze kennisbank

Hoe ga je om met het sleutelbeheer in de kerk?

Over sleutelbeheer was tijdens de workshop en in de handreiking veel herkenning. Vaak groeit sleutelbezit in een gemeente geleidelijk. Vrijwilligers krijgen 'voor het gemak' een sleutel, iemand houdt nog een reservesleutel achter, oude afspraken blijven bestaan en na verloop van tijd weet eigenlijk niemand meer precies wie nog tot welke ruimte toegang heeft.

Juist daarom is de eerste stap om sleutelbeheer een expliciete taak te maken. Wijs in het college één verantwoordelijke hiervoor aan. Hij/zij maakt duidelijk wie sleutels krijgt, neemt ze weer in, en stelt ook de afspraken voor het gebruik ervan op. Leg in een document de volgende gegevens goed vast: naam van de gebruiker, welke sleutel(s), datum van uitgifte, afspraken over inleveren en akkoord of handtekening.

Minstens zo belangrijk is het beperken van het aantal sleutels in omloop. Geef sleutels niet onbeperkt uit op naam, maar op basis van functie, en door alleen toegang te geven tot wat iemand werkelijk nodig heeft. Een sleutel is persoonlijk, wordt niet doorgegeven en op een sleutellabel hoort niet de naam van de ruimte of het gebouw te staan. Leg vooraf vast wat je doet bij verlies of diefstal van sleutels en wanneer vervanging van een cilinder noodzakelijk is. Goed sleutelbeheer is daarmee geen kwestie van wantrouwen, maar van goed bestuur.

Wat kun je doen tegen overlast van hangjongeren, koperdiefstal en vandalisme rond het gebouw?

Diefstal en vandalisme

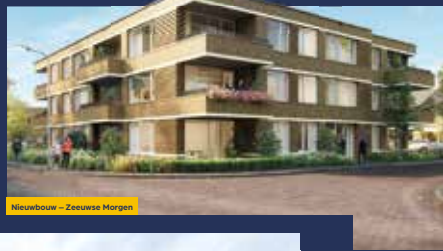
Deze vraag kwam tijdens de regiobijeenkomst nadrukkelijk naar voren, juist omdat veel kerken te maken hebben met een open of halfopen gebouw in een omgeving die niet altijd overzichtelijk is. Soms staat het gebouw op eigen grond, maar is alles voorbij het kozijn al openbare ruimte. Om overlast en criminaliteit te voorkomen helpt meestal een combinatie van zichtbaarheid, afspraken en snelle opvolging. Denk aan goede buitenverlichting, het beperken van donkere of afgeschermd plekken rond het gebouw, het consequent afsluiten van kwetsbare ruimten en het geregeld nalopen van het terrein. Bij koperdiefstal of vandalisme is het bovendien verstandig om kwetsbare onderdelen van het gebouw expliciet mee te nemen in je inspectierondes en in het overleg over onderhoud en verzekering.

Hangjongeren en vandalisme

Ook hier geldt dat duidelijke afspraken vooraf het verschil kunnen maken. Wie signaleert overlast? Wie spreekt jongeren aan als dat verantwoord kan? Wanneer neem je contact op met de wijkagent, gemeente of buurtbewoners? Weinig deelnemers aan de workshop onderhielden op momenten van dergelijke overlast contacten met de wijkagent.

En hoe leg je incidenten vast, zodat patroonvorming zichtbaar wordt? Niet elke jongerengroep is direct een veiligheidsprobleem, maar structurele overlast, vernieling of diefstal vraagt wel om een consequente lijn. Door vroegtijdig contact te zoeken met de omgeving voorkom je dat het kerkgebouw een plek wordt waar niemand zich verantwoordelijk voelt.

Een **nieuwe** bestemming
met **respect** voor het verleden

Bogor Projectontwikkeling BV is gespecialiseerd in de herbestemming van maatschappelijk vastgoed, waaronder kerken.

Speelt u als kerkenraad met de gedachte om een kerkgebouw af te stoten? We bespreken graag de mogelijkheden van deze ontwikkellocatie.

Spijksedijk 20L
4207 GN Gorinchem
0183 - 640 034

info@bogar.nl
www.bogar.nl

**Wij helpen je kerk
digitaal samenwerken
met Microsoft 365!**

fjellet.nl/kb

VDKL interieurarchitectuur

Je thuis voelen in een vernieuwd kerkgebouw

Hoe vernieuw je met respect voor traditie? Hoe maak je een zaal echt multifunctioneel? En, misschien wel het belangrijkste: hoe zorg je dat iedereen zich thuis voelt in een vernieuwd kerkgebouw? Een kerk (ver)bouwen brengt veel vragen met zich mee. Interieurarchitect Daphne van der Knijff-Looman van VDKL interieurarchitectuur is gespecialiseerd in de (ver)bouw van kerken.

TEKST VDKL INTERIEURARCHITECTUUR

BEELD JONATHAN ANDREW PHOTOGRAPHY

Haar projecten variëren van een kleine stilteruimte in een verzorgingstehuis, tot het complete interieurontwerp van een nieuwbouw kerk inclusief liturgisch meubilair en een nieuw orgelfront. En alles daar tussenin.

Daarnaast schreef ze het boek 'Vol vertrouwen de kerk verbouwen', verkrijgbaar via uw lokale boekhandel. Dit werkboek, waarin ook ervaringsverhalen van kerkrentmeesters staan, geeft u handvatten voor praktische zaken op het gebied van budget, planning, etcetera. Verder is er aandacht voor 'het waarom' van de verbouwing. Wat is de aanleiding en wat is het doel? En hoe betrek je gemeentelieden op een positieve manier bij het hele proces?

Een tip die Daphne graag in deze partnerbijdrage wil delen lijkt een open deur: denk na over budget voorafgaand aan een verbouwing. Haar ervaring is dat dit nogal eens wordt overgeslagen. Soms omdat men geen idee heeft van

VDKL
interieurarchitectuur

Vragen over uw kerkinterieur? Kijk voor contactinformatie en referentieprojecten op www.vdkl.nl

kosten, of omdat men vertrouwen heeft dat het wel goed komt met geld als er eenmaal een ontwerp is.

Hieraan kleven risico's. Als er toch minder geld beschikbaar blijkt, dan moet er bezuinigd worden op het ontwerp. Dat zorgt voor teleurstelling. De verwachtingen kunnen niet worden waargemaakt en er zijn onnodig ontwerpkosten gemaakt voor onderdelen die vervallen. Echter als er vooraf goed over budget wordt nagedacht, dan kan er een zo optimaal mogelijk ontwerp worden gemaakt, passend bij het beschikbare budget.

Een bijzondere manier om na te denken over de verdeling van het budget, had men bij de Ichthuskerk in Rotterdam (foto). Daar heeft men zelf een app ontwikkeld. In de app stonden de verschillende onderdelen van het door Daphne gemaakte 'Voorlopig Ontwerp' van het interieur van de kerkzaal. Gemeentelieden konden aangeven welke onderdelen ze graag uitgevoerd wilden zien door ze in een winkelmandje te plaatsen. Bij het 'afrekenen' kreeg het gemeentelid te zien welk eenmalig bedrag óf welke extra jaarlijkse bijdrage hoorde bij de gemaakte keuzes, met de vraag of men bereid was dat bedrag af te dragen. Op deze manier heeft de gemeente wél gekozen voor nieuw liturgisch meubilair, maar niet voor nieuwe stoelen.

**Uw kerkelijk grondbezit
op orde, nu én later?**

Deskundig in grondzaken,
bekend met de kerkelijke praktijk.

ir. Arjen Blankesteijn | beëdigd rentmeester NVR

06 1330 2444 | info@kerkelijkgrondbeheer.nl | www.kerkelijkgrondbeheer.nl

**UW KERK OOK DUURZAAM & ENERGIEZUINIG
VERWARMEN MET INFRAROOD?**

Maak een afspraak met één van onze experts op locatie!

Onze **Heatscreen** is ontworpen om effectief om te gaan met uitdagingen in kerken, zoals **hoge ruimtes en oudere, minder goed geïsoleerde panden**. Door middel van **directe straling** biedt het doelgerichte verwarming. Ideaal voor specifieke momenten zoals tijdens de dienst. Dit zorgt voor comfortabele warmte. We zijn trots te kunnen delen dat we al **diverse kerken** hebben mogen voorzien van onze innovatieve verwarmingoplossing.

078-8503031

www.easycorfortwarmte.nl

info@easycorfortwarmte.nl

Subsidie voor **verduurzaming** van de pastorie, kosterswoning, verenigingsgebouw of kerkgebouw?

Subsidiegezocht regelde voor ruim 100 kerken een succesvol subsidietraject, van strategie tot subsidieaanvraag tot verantwoording.

Wat wil je verduurzamen?

Kerkgebouwen, verenigingsgebouwen en ander vastgoed in eigendom **(zonder woonfunctie)**

DUMAVA

Waar moet je op letten?

- DUMAVA draagt tot wel 40% bij in de verduurzamingskosten. En ook bepaalde voorwaardenscheppende kosten.
- Losse maatregelen of slim stapelen is mogelijk en vanaf € 12.500 aan projectkosten.
- Vraag vooraf aan. Werkzaamheden mogen dus nog niet gestart zijn.
- Je hebt beperkt tijd: de subsidieregeling is nu open en sluit 16 oktober 2026.

De Protestantse Gemeente Enkhuizen kon met behulp van DUMAVA twee warmtepompen laten plaatsen.

Kosterswoningen, pastorieën en ander vastgoed in eigendom **(met woonfunctie)**

SVOH

Waar moet je op letten?

- Bedoeld voor gebouwen met een woonfunctie.
- Aanvragen kan vaak ook achteraf, na uitvoering van de verduurzaming.
- Vaste subsidiebedragen per maatregel per woning.
- Onderhoud en verduurzaming zijn combineerbaar in één traject.

Hervormde Gemeente Kinderdijk-Middelweg verduurzaamde de begane grondvloer en het dak van de pastorie met SVOH-subsidie. Dit leidde tot lagere energielasten en betere vochtregulering.

subsidiegezocht.nl/dumava

Wij denken graag verder mee in het proces. Doe de Quick Scan en ontdek ook wat er mogelijk is voor jouw kerkelijke gebouw.

Scan de QR-codes om meer te lezen

subsidiegezocht.nl/svoh

0527-614945 | www.subsidiegezocht.nl

Silas Groep als partner

Ruimte voor uw missie

De Silas Groep – waaronder KKA, KKG en KKG Adviseurs vallen – is trotse partner van de VKB. Dat past bij ons motto: 'Partner van kerken'. Wij helpen kerken floreren. Als non-profit organisatie zetten wij onze expertise in op het gebied van financiële administratie en kerkelijk vastgoedbeheer, zodat kerken zich kunnen richten op wat écht telt: hun roeping.

TEKST SILAS GROEP BEELD MARC VENEMA (123RF.COM)

Zoals Silas de trouwe helper van Paulus was, zo willen wij een betrouwbare helper zijn voor de kerk van nu – met kennis, ervaring en een luisterend oor.

KKA: administratie die de kerk ondersteunt

Administratie hoort een hulpmiddel te zijn, geen last. Toch ervaren veel kerken hun boekhouding als complex, tijdrovend of foutgevoelig. Dat begrijpen wij. Daarom bieden wij als gespecialiseerd administratiekantoor een innovatieve en volledig geautomatiseerde oplossing.

Al meer dan 500 kerken vertrouwen op onze dienstverlening. Met een team van ruim 40 deskundigen, verspreid over drie locaties, zorgen wij ervoor dat uw administratie efficiënt, accuraat én zorgeloos verloopt.

Via slimme technologie maken we het verschil

- Inkoopfacturen worden automatisch verwerkt (geen handmatig invoerwerk)
- Bankmutaties koppelen we direct aan de juiste administratie
- HR Portal voor loonstroken, declaraties en verlofregistratie

KKG: uw vastgoed in vertrouwde handen

Elke kerk is uniek. Daarom vraagt vastgoedbeheer om maatwerk. Onze rentmeesters kennen de kerkelijke praktijk en denken actief mee over goed en verantwoord beheer van gebouwen en gronden.

We doen meer dan pacht innen en huurafspraken bewaken. We zijn ook uw sparringpartner bij strategische keuzes: van verduurzaming en erfpacht tot aankoop, bouw en renovatie.

Wij ontzorgen uw kerkelijke gemeente bij het uitvoeren van een gedegen taxatie en bij het begeleiden van een mogelijk verkooptraject. KKG voert jaarlijks tientallen taxaties uit, zoals

Silas Groep
Partner van kerken

www.silasgroep.nl

KKA
Administraties & Advies

KKG
Rentmeesters & Makelaars

KKG Adviseurs
Rentmeesters & Makelaars

van landerijen, kerkgebouwen, pastorieën, kosterswoningen en verenigingsgebouwen en zorgt voor vele succesvolle verkooptransacties, waarbij u wordt ontzorgd.

Wat u van KKG mag verwachten:

- Actuele en eerlijke huur- en pachtcontracten
- Contact met pachters en huurders over gebruik
- Strategisch advies bij grote beslissingen over vastgoed

Samen bouwen aan een betrouwbare toekomst

De Silas Groep is er om kerken te ontzorgen, inspireren en versterken, met deskundige begeleiding, efficiënte werkwijzen en hart voor de zaak. Wij werken uitsluitend voor kerkelijk Nederland en doen dit zonder winstoogmerk, maar met volle overtuiging.

Nieuwsgierig wat wij voor uw kerk kunnen betekenen? Bel ons op 085 890 21 10 of kijk op www.silasgroep.nl.

- 2Select
- Fondsenwerving
- ProjectPerfect
- SubsidieGezocht

- Kerk & Raad
- Kerkvitaal
- R. van den Broek Advies

- ABN AMRO
- MeesPierson Verenigingen & Stichtingen

- Van Kooten Advocaten

- KKG (Silas Groep)
- Ruimterijk

- Mondial Movers
- Kattenberg Verhuizingen

Kerkelijk Bureau

Fonds werving

Beleggen

Donatus Verzekeringen

Marsh

- SKG

- Bestuursgemak
- Fjellet

- Driebergen Accountants
- Hagru
- KKA (Silas Groep)
- Kerkelijk Bureau Salland
- Van Ree Accountants
- Stout & Boele Consultancy

- Pluimers Isolatie

- EasyComfort
- Warmtepanelen

- Nieman
- Schaapsound
- Wesotronic

- DODUVA

- Gelling Advies

- DWA
- MoveNext
- NIAG

- BAVA Light Concepts
- Brink & Van Keulen
- CLS LED
- LuxImprove

- Kerkveiligheid
- Van Rijn
- Brandbeveiliging
- Sterrenburg BHV

- Donkey Mobile /
- Kerkdienstgemist
- Givt
- Kerkomroep
- SKG

- Bijenhof Interieur
- Dé Kerkspecialist
- Vanderkerck Interieur
- VDKL Interieurarchitectuur

- Aanjaagteam
- Bogor Projectontwikkeling
- Carebeek
- Coup
- Van Hoogevest Architecten
- Huls Adviseurs
- Kaader Kerkadvies
- Kerk & Co
- Van Kooten Architecten
- Lakerveld Architectuur
- MonumentPlus
- RoosRos Architecten
- SBKG (NN/MON/ZN)
- Studioschaeffer
- Trivista

Overzicht
partners

VELLEMA
Passie voor mens en techniek

De specialist op het gebied van onderhoud, reparatie, restauratie of vervanging van:

- Luidklokken, slaghamers, klepels en luidmotoren
- Wijzers, wijzerplaten en aandrijvingen
- (Led) verlichting op wijzers en wijzerplaten
- Monumentale uurwerken
- Automatisch gewichten-opwindsysteem
- Slingervangstelsel t.b.v. tijdcorrectie van monumentale uurwerken
- Moederklokken met DCF-ontvanger

Ook voor periodiek onderhoud kunt u bij ons terecht!

Vellema Torenuurwerken B.V.
Doniaweg 30H
9074 TK Hallum
0518 - 43 22 99
torenuurwerken.nl
info@vellema.nl

aanjaagteam
RELIGIEUS VASTGOED

 info@atbv.nl
06-50693495

- Hoe vaste kosten omlaag?
- Hoe inkomsten omhoog?
- Welke gebouwen wel en welke niet aanhouden?
- Hoe kan er meerwaarde gecreëerd worden?
- Hoe vindt een optimale verkoop plaats?

Ruud Wiersma
begeleidt u, deskundig en onafhankelijk, bij deze complexe vastgoedvraagstukken

 Stichting Behoud Kerkelijke Gebouwen

Voor wie? Eigenaren van kerkelijke gebouwen

Waar? Ons werkgebied is Overijssel, Flevoland, Gelderland en Utrecht

Wat doen wij? Het bouwteam adviseert en begeleidt bij de instandhouding van gebouwen, meubilair, orgels en begraafplaatsen.

Diensten

- Onderhoud, restauratie en (ver)nieuwbouw
- Opstellen instandhoudingsplannen
- Subsidie -en fondsaanvragen

Meer info? Bekijk onze website www.sbkgnl of mail naar info@sbkgnl of bel gelijk voor het maken van een vrijblijvende afspraak naar 06 1106 0365

Het team van het bouwteam helpt u graag verder!

kerkstoelen.nl
Tel. 0183 745353

MoveNext

Verwarm de mensen, niet het gebouw

Onze verwarmingsinstallatie is aan vervanging toe. Is een warmtepomp de juiste keuze? Waarom blijft onze kerk koud aanvoelen, terwijl we veel stoken? Welke maatregelen zijn verstandig en welke kosten vooral veel geld? Kunnen we hiervoor subsidie krijgen? Een kerk verduurzamen begint zelden met een warmtepomp. Ook niet met zonnepanelen. De echte vraag is belangrijker: waarom is het niet overal comfortabel?

TEKST & BEELD MOVENEXT

"Warmte die je niet verliest, hoeft je ook niet op te wekken." Dat klinkt vanzelfsprekend, en in de praktijk zien we dat men te vaak eerst naar de installatie kijkt. Terwijl het probleem begint bij tocht, een koude vloer, vocht, ventilatie of een verwarmingssysteem dat vooral de hogere luchtlagen verwarmt in plaats van de mensen. Mensen ervaren comfort heel anders dan een thermometer.

MoveNext kijkt daarom naar het totaalplaatje: de bouwkundige schil, isolatiemogelijkheden, ventilatie, vocht, verlichting én de verwarmingsinstallatie. Centrale of lokale verwarming, verwarming door convector of straling, gebruik van hoge of lage temperatuur; iedere oplossing heeft voordelen én beperkingen. Pas na een integrale afweging wordt duidelijk welke maatregelen bijdragen aan comfort, energiebesparing en een toekomstbestendig gebouw.

Niet iedere ruimte hoeft dezelfde temperatuur te hebben. Soms levert een andere manier van verwarmen of een slimmer gebruik van het gebouw meer op dan een kostbare technische ingreep. Het uitgangspunt is daarbij hetzelfde: meer comfort met minder energie. MoveNext brengt ook in beeld welke subsidies mogelijk zijn en welke investeringen verstandig zijn om nu uit te voeren en welke kunnen wachten.

Nieuw zijn de vragen rond elektriciteit: over laadpalen, zonnepanelen, accu's en de grootte van de elektrische aansluiting. Ook daar kunt u jaarlijks stevig op kosten sparen met een optimale oplossing.

MoveNext adviseert al jaren kerkbesturen, monumenteigenaren en andere gebouweneigenaren over de verduurzaming van bestaande en monumentale gebouwen. De adviezen zijn

movenext
duurzaam advies

Duurzaam advies voor kerken en monumenten
Telefoon: 071 524 1835
E-mail: opgewekt@movenext.nl

onafhankelijk, praktisch en altijd afgestemd op het gebruik van het gebouw. Zeker als de functie of de intensiteit in de loop van de tijd verandert is het goed om erbij stil te staan hoe u het gebouw wilt gebruiken. Een energieadvies levert meer op dan alleen een lijst maatregelen. We brengen direct in beeld welke investeringen verstandig zijn, welke kunnen wachten en voor welke maatregelen subsidie beschikbaar is. Zo ontstaat een realistisch stappenplan waarop een kerkenraad met vertrouwen besluiten kan nemen.

Bel voordat u investeert. Neem vrijblijvend contact op met Huibrecht Bos voor een gesprek over uw kerkgebouw, de mogelijkheden voor verduurzaming en de beschikbare subsidies.

Kom binnen! kijk rond bij het nieuwe thuis van de VKB

VKB Kerkrentmeesters is de komende jaren de trotse bewoner van Meet and C te Gorinchem. Een concept met verrassend verhaal dat ook lokale gemeenten kan inspireren. Kom binnen bij het nieuwe kantoor van de VKB.

TEKST JOOST SCHELLING BEELD GERBEN VAN DIJK

Op de foto (vlnr):
Bart de Jong,
Joost Schelling,
Wilnanda Hukom,
Nico de Jong,
Jetze Kempenaar,
Bert Oomen en
Nelleke Plomp

Het karakteristieke kantoor aan de Vrieseweg 82 te Dordrecht is dit voorjaar na 8 jaar verlaten. De huurtermijn liep af, en het kantoor wordt later dit jaar door de verhuurder verkocht. Tijd voor een nieuwe plek. Bij het zoeken naar passende ruimte werd ook gekeken naar de bredere regio Drechtsteden, gezien de aanstaande zorgen rondom de bereikbaarheid van Dordrecht als gevolg van langdurige wegwerkzaamheden. Voor de VKB betekende de verhuizing meer dan een verandering van adres. Het was ook een moment om opnieuw na te denken over de vraag wat een kantoor in deze tijd moet zijn. Is het vooral een gebouw met bureaus en vergaderruimtes? Of kan het een plek zijn waar mensen elkaar versterken, kennis delen en elkaar helpen hun werk beter te doen?

Ontzorging centraal

In het pand van verenigingsmanagementbureau VM-NL, voluit Verenigingsmanagement Nederland, aan de Stationsweg 29 te Gorinchem werd niet alleen kantoorruimte, maar ook de gewenste ontzorging en samenwerking gevonden. Verenigingsmanagement Nederland ontzorgt zo'n 150 verschillende besturen van verenigingen met name in de hoek van de zorg, bouw, maatschappij en openbaar bestuur. Van beroeps- en brancheverenigingen tot de landelijke Rotary wordt door hen bediend. Oprichtster en directeur Ingrid Cantrijn zegt hierover: "In negen van de tien gevallen hebben verenigingen geen eigen bureau en geen eigen personeel. Wij zijn hun kantoor op afstand." Verenigingsmanagement Nederland richt zich op de totale ontzorging van besturen. Daarnaast werd het eigen pand omgebouwd tot een thuis van haar verenigingen en voor collega-organisaties, die voorzieningen zoals vergaderzalen en lunchfaciliteiten samen delen onder de naam Meet and C.

Aantrekkelijke combinatie

Voor de VKB is juist die combinatie van professionele ondersteuning en een inspirerende werkomgeving aantrekkelijk. Het oude kantoor in Dordrecht vroeg veel facilitaire aandacht. Veel tijd gaat, zoals veel kerkrentmeesters weten, zitten in onderhoud, contracten, beveiliging, schoonmaak en andere praktische zaken, die je zelf moet regelen. In Gorinchem worden deze verantwoordelijkheden geheel uit handen genomen, waardoor het team VKB zich meer kan richten op hun inhoudelijke werk voor de kerkrentmeesters.

Bewoners

Wie het gebouw van Meet and C binnenloopt, merkt direct dat ontmoeting een belangrijk onderdeel van het concept vormt. Er

zijn werkplekken, vergaderruimtes en gezamenlijke voorzieningen, maar minstens zo belangrijk zijn de informele momenten. "Wij noemen onze organisaties en hun mensen geen huurders maar bewoners", aldus Ingrid. Het gaat om een gemeenschap van organisaties die elkaar kunnen ontmoeten en versterken. Dat idee wordt zichtbaar tijdens de gezamenlijke lunch, een spontane ontmoeting bij het (enige!) koffieautomaat beneden of in een gesprek tussen organisaties die elkaar anders nooit zouden hebben ontmoet. Ingrid: "Ik vind het leuk om mensen met elkaar in verbinding te brengen. Je kunt ervaringen uitwisselen, kennis delen en samen dingen oppakken."

Ondersteuning en ontmoeting

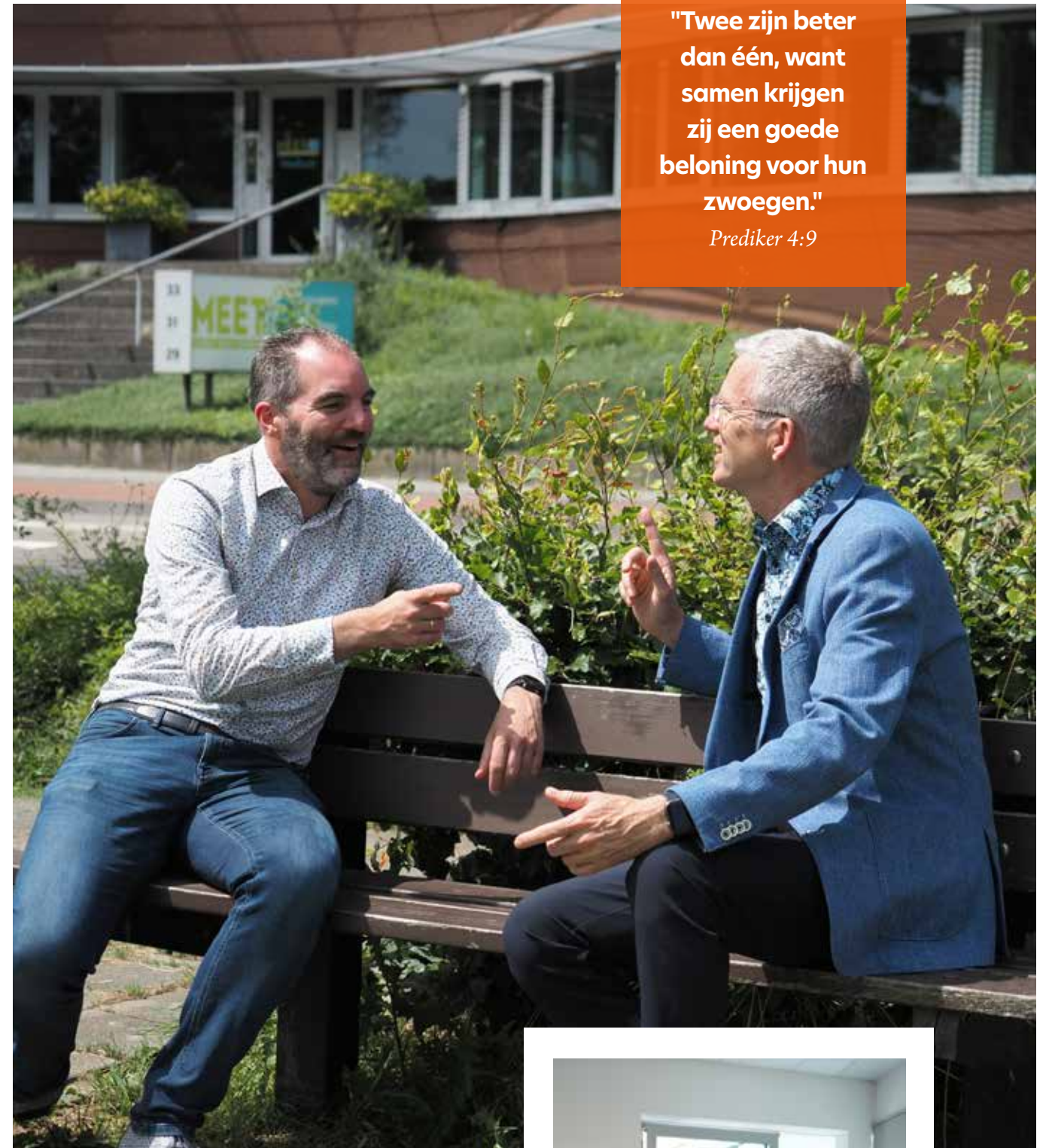
Juist daarin ligt misschien ook een belangrijke les voor kerkelijke gemeenten. Natuurlijk beschikt niet iedere gemeente over de mogelijkheid om haar kerkelijk bureau onder te brengen in een professionele kantooromgeving zoals Meet and C. Toch laat dit concept zien dat ondersteuning en ontmoeting hand in hand kunnen gaan. Gemeenten die ruimte tekortkomen, zouden kunnen onderzoeken of samenwerking met andere maatschappelijke organisaties voordelen biedt. Gemeenten die juist ruimte over hebben, kunnen zich afvragen of hun eigen gebouwen een vergelijkbare ontmoetingsfunctie kunnen vervullen voor andere organisaties, verenigingen of kerkelijke partners.

De belangrijkste boodschap zit niet in het vastgoed, maar in de mensen. Vrijwilligers en bestuurders willen steeds vaker hun tijd besteden aan visie, beleid en inhoud. Administratie, facilitaire zaken en uitvoerende werkzaamheden vragen tegelijkertijd om professionaliteit en continuïteit. "Bestuurders wisselen, maar de kennis en ervaring van de vereniging zitten bij ons en ons team", zegt Ingrid.

Verleden én toekomst

Onze twee werk- en kantoorruimtes binnen Meet and C voelen dus als thuis. De verhuizing naar Gorinchem is tegelijkertijd een afscheid van een traditie als kantoorvestiging: als vereniging waren we gevestigd op de vierde locatie in Dordrecht. Dordrecht kent een rijke protestantse historie en speelde een belangrijke rol in de Nederlandse kerkgeschiedenis. Maar gelukkig geldt hetzelfde voor Gorinchem. De stad aan Merwede en Linge ademt nog altijd de geschiedenis van geloofsgemeenschappen, schuilkerken en de eeuwenoude protestantse aanwezigheid. In zekere zin voelt de verhuizing daarom niet als een breuk met het verleden.

Misschien is dat wel de reden waarom VKB zich zo thuis voelt op deze nieuwe plek. Niet omdat het gebouw bijzonder is, maar omdat de gedachte erachter herkenbaar is. Ontzorgen waar het kan, samenwerken waar het meerwaarde biedt en ruimte scheppen voor de kern van de opdracht. Of, zoals Ingrid het kernachtig samenvat: "Samen is sterk. Eén en één is drie."

"Twee zijn beter dan één, want samen krijgen zij een goede beloning voor hun zwoegen."

Prediker 4:9

**ONDERHOUD BRANDVEILIGHEID:
EEN FUNDAMENT VOOR EEN VEILIGE TOEKOMST.**

Van Rijn Brandbeveiliging verzorgt voor u het juiste periodieke onderhoud van uw veiligheidsmiddelen waardoor u bij een calamiteit adequaat kan handelen.

- ✓ Brandbeveiliging
- ✓ Brandveiligheidsadvies

vanrijnbrandbeveiliging.nl

het geluidBuro

Per 1 januari 2026 is de dienstverlening van Het GeluidBuro volledig ondergebracht bij Nieman Raadgevende Ingenieurs.

NIEMAN
RAADGEVENDE INGENIEURS

Specialisten in geluid

Optimale akoestiek
afgestemd op gebruik,
comfort en beleving

nieman.nl

Kerk & Co

Onafhankelijk advies en begeleiding voor een waardevolle toekomst van uw kerk

Kerkrentmeesters komen steeds vaker voor grote vraagstukken te staan. Hoe kijken we naar de toekomst van onze kerk? Zijn we over 10 jaar nog dezelfde geloofsgemeenschap als nu? Met hoeveel leden zijn we dan? Het ledenaantal betekent wat voor de geloofsgemeenschap, maar ook voor het kerkgebouw. Zijn de lasten van bijvoorbeeld het onderhoud van het gebouw in de toekomst nog te dragen? En is er misschien behoefte aan ander of meervoudig gebruik van het kerkgebouw?

TEKST & BEELD KERK & CO

Kerk&co.
www.kerkenco.nl

Het is verstandig om al in een vroeg stadium het gesprek over de toekomst te openen. Juist als de financiële situatie gezond is en er nog voldoende bestuurskracht is.

Kerkrentmeesters hoeven gelukkig niet het wiel uit te vinden. De VKB faciliteert onderling contact, maar kan ook doorverwijzen naar betrouwbare partners, waaronder Kerk & Co. Bij Kerk & Co denken we graag met u mee. Veel geloofsgemeenschappen willen hun kerkgebouw optimaal inzetten voor gebruik in deze tijd. Dit kan betekenen verduurzamen, zoeken naar meer gebruikers, een betere aansluiting bij het dorp/de wijk, of het afstoten van een gebouw. Wij gaan hierover graag met u in gesprek. Zo kunnen we samen met u bekijken welke aanpassingen wenselijk zijn om lokale presentie te behouden en tegelijk toekomstbestendig te kunnen zijn. Ook kijken we met u hoe deze wensen bij elkaar komen. Wij kunnen voor u tekenen, rekenen en meedenken over de financiering.

Met landelijke ervaring in vele denominaties, kerkelijke stromingen en oude en nieuwe gebouwen hebben we de kennis, methodes en het netwerk om het hele traject met u tot een succesvol resultaat te brengen. Zo bent u volledig ontzorgd, en komt u op een betrouwbare en transparante manier tot een waardig toekomstig gebruik van uw kerkgebouw. Met extra of nieuwe gebruikers of, waar dat nodig is, met een nieuwe eigenaar.

Kerk & Co helpt en adviseert over de toekomst van uw kerk. Niet alleen over het kerkgebouw, maar ook over de ontwikkelingen in uw geloofsgemeenschap. Want die twee versterken elkaar. Met ons team van experts helpen we u met onafhankelijk advies en begeleiding bij alle facetten van huisvesting, financiën en de ontwikkelingen in uw geloofsgemeenschap.

Geen kerk is hetzelfde, geen geloofsgemeenschap is hetzelfde. Vanuit onze locaties in Den Haag en Zwolle komen we graag bij u kennismaken.

De Pelgrimkerk in Haarlem, waar gekozen is voor nieuwbouw voor een leefgemeenschap met maatschappelijke betrokkenheid bij de buurt naast behoud van het monumentale kerkgebouw met toren

Download de VKB App

Onze app is hét platform om vragen en kennis te delen met collega-kerkrentmeesters uit het hele land. Samen staan we sterk voor de kerk. Ook verschijnen regelmatig interessante artikelen, berichten en stellingen in de app. En natuurlijk ben je altijd als eerste op de hoogte van het laatste nieuws.

Meer informatie vind je op onze website:
www.kerkrentmeester.nl/vkb-app

al meer dan **3000** app-gebruikers

Scan om te downloaden

NIAG | Nederlandse Installatie AdviesGroep

Verduurzamen ...

Energie besparen ...

Anders verwarmen ...

Ander gebruik ...

Hoe pak je dat goed en kostenbewust aan?

Welke mogelijkheden zijn er en wat zijn de investeringskosten?

Wat is de terugverdientijd?

Vragen die NIAG al bij meer dan 300 kerken heeft beantwoord.

Neem contact op voor een vrijblijvend gesprek over onze aanpak en de mogelijkheden.

Arthur van Wijk a.van.wijk@niag.nl 0321-387766

GESPREK INNOVATIE GEDENK BEHOUDEN CREëren

Wij zoeken een sr. bouwkostenadviseur, een bouwkostendeskundige en een bestekschrijver

Onze specialisten staan aan de basis van de bouw.

Huls Adviseurs
Bouwkundige adviseurs voor:

- Bouwkosten
- Bestekken
- Brandveiligheid
- Bouwregelgeving

Ceintuurbaan 14C 8024 AA Zwolle | www.hulsadviseurs.nl

LICHTONTWERP

LICHT
DOET (VER)WONDEREN.

www.luximprove.com

LUXIMPROVE
Professionele led-verlichting

vanderkerck[®]
RUIMTELIJK ONTWERP VAN KERKEN

Tijdloosheid en toekomst samen laten komen in een goed ontwerp.

Hoe ontwerp je in een tijdloos gebouw eigentijdse functies? Hoe kunnen we deze vaak multidisciplinaire vraagstukken met elkaar realiseren? Dat zijn vragen waar wij sterk in zijn en jullie graag in ondersteunen.

www.vanderkerck.nl

Ons werkgebied is Noord-Holland, Groningen, Drenthe en Friesland

SBKG-NN een adviesbureau voor kerkeigenaren in Noord-Nederland

058 -212 3592
info@sbkg-nn.nl
www.sbkg-nn.nl

Wij begeleiden u bij:

- - onderhoud / restauratie / verbouw / verduurzaming
- - gebouwenbeheer
- - subsidie- en fondsaanvragen

SBKG
Noord-Nederland

Scipio

Regel eenvoudig de Kerkbalans

met de Scipio App

Kerkbalans

Mijn toezegging Kerkbalans 2026
Mevr. M. de Vries

€840
Mijn jaartoezegging

Betalen

☐ In één keer

☒ Maandelijks

☐ Elk kwartaal

Termijnbedrag: € 70,00

Betaalmethode

☒ Stuur mij een betaalverzoek

☐ Automatische incasso

Verstuur digitale uitnodigingen

Leden kunnen de toezegging via de app of via de website doorgeven.

Digitaal Collecteren

Laat leden en gasten ook eenvoudig geven via de app of met een QR-code.

Ontdek hoe Scipio kerkbeheer makkelijker maakt

kerkAccept

Stuur leden betaalverzoeken met kerkAccept.

Bevestigen

QR-code for digital collection

Martini kerk Groningen | Schaapskudde fotografie: Jeroen Hoeye fotografie

Duurzame kerkverlichting

CLS is dé specialist in verlichtingsoplossingen voor kerken, zowel voor binnen- als buitenverlichting.

Onze LED armaturen passen perfect, omdat ze:

- > Eenvoudig te bedienen zijn
- > Flikkervrij zijn, voor video-opnames
- > 1-op-1 te vervangen zijn met uw huidige installatie

Neem nú contact op voor een vrijblijvend adviesgesprek!

Ontwerp & fabricage van LED verlichting in Nederland sinds 2002
www.cls-led.com | info@cls-led.com

ProjectPerfect

Helder advies en ondersteuning

- > **Fondswerving**
Structureel, projectgewijs en resultaatgericht
- > **Toekomstgericht beleidsplan maken**
Ondersteunen van de plaatselijke gemeente bij het ontwikkelen van een beleidsplan voor de komende jaren, eventueel gericht op samenwerking met andere gemeenten
- > **AVG**
Veel ervaring met AVG-regelgeving

In een informatief gesprek schetsen we samen een helder kader voor de daadwerkelijke ondersteuning of het advies

projectperfect.nl
E. bert@projectperfect.nl
M. 06 23 87 47 82

Kaader kerkadvies

Bekijk onze nieuwe website
www.kaader.nl

Oude gebouwen Nieuwe tijden?

- ▣ Kerkenvisie
- ▣ Breder gebruik
- ▣ Herbestemming
- ▣ Afstoot
- ▣ Uitbreiding
- ▣ Nieuwe locatie
- ▣ Ander kerkelijk gebruik

Kampen | Rotterdam | 06 24491848 | info@kaader.nl | www.kaader.nl

Stichting Kerkelijk Geldbeheer

Iedere kerk verdient een thuis

Wat als leegstaande kerkruimte een nieuw leven krijgt en groeiende geloofsgemeenschappen een vaste plek vinden om samen te komen? Met dat doel voor ogen ontwikkelde Stichting Kerkelijk Geldbeheer (SKG) het landelijke platform KerkGezocht.nl. Het platform brengt vraag en aanbod van kerkruimte bij elkaar.

TEKST & BEELD SKG

Veel internationale kerken zijn op zoek naar geschikte huisvesting. Tegelijkertijd staan in bestaande kerkgebouwen zalen en ruimtes geregeld leeg of worden zij slechts beperkt benut. Deze situatie vormt niet alleen een uitdaging, maar biedt ook kansen voor beter gebruik van bestaande voorzieningen en versterking van lokale gemeenschappen.

Kerkgezocht.nl brengt vraag en aanbod samen

KerkGezocht.nl fungeert als een toegankelijke matching-service. Internationale kerken kunnen hun huisvestingsvraag kenbaar maken, terwijl kerken met beschikbare ruimte zich kunnen aanmelden als aanbieder. Daarmee ondersteunt het platform zowel groeiende geloofsgemeenschappen als kerkbesturen die hun vastgoed toekomstbestendiger willen inzetten.

Toenemende druk op huisvesting

De behoefte aan geschikte kerkruimte is aanzienlijk. In Nederland zijn naar schatting ruim één miljoen migrantenchristenen actief binnen diverse geloofsgemeenschappen. Veel van deze kerken groeien, maar lopen aan tegen beperkte beschikbaarheid van passende locaties, regelgeving en financieringsvraagstukken.

kerk gezocht.nl

Tegelijkertijd kampen veel traditionele gemeenten met krimp, leegstand en stijgende kosten voor onderhoud en energie. Dit maakt het delen van ruimte tot een relevante en kansrijke oplossing.

Meerwaarde voor kerkrentmeesters

Voor kerkbesturen en kerkrentmeesters biedt deelname aan KerkGezocht.nl concrete voordelen:

- Efficiënter gebruik van beschikbare ruimte
- Mogelijkheden voor aanvullende inkomsten
- Versterking van de maatschappelijke en lokale functie van het kerkgebouw
- Mogelijke verkoop van kerkgebouw met voortgezet religieus gebruik

Ruimte delen als kans

Het delen van kerkruimte is in de praktijk vaak meer dan een praktische oplossing. Het kan leiden tot nieuwe vormen van ontmoeting, samenwerking en hernieuwde dynamiek binnen en rond het kerkgebouw.

Meer informatie en aanmelden

Kerken met beschikbare ruimte en geloofsgemeenschappen die op zoek zijn naar een locatie kunnen zich aanmelden via KerkGezocht.nl. Ook is er meer informatie te vinden over de werkwijze en mogelijkheden van het platform.

Trivista helpt kerken toekomstbestendig kiezen

Kerkelijke gemeenten en parochies staan voor ingrijpende keuzes.

Ledenaantallen veranderen, vrijwilligers worden schaarser, gebouwen vragen om onderhoud of verduurzaming en financiële ruimte staat veelal onder druk. Tegelijk is de kerk veel meer dan vastgoed. Zij is een plek van geloof, ontmoeting, viering en betekenis voor gemeente én samenleving. Het kerkgebouw is de vierplek bij uitstek.

Juist daarom verdienen zulke keuzes een zorgvuldige en professionele aanpak.

Trivista helpt kerkbesturen, kerkenraden en colleges van kerkrentmeesters om overzicht te krijgen, richting te bepalen en besluiten te nemen die toekomstbestendig zijn. Onafhankelijk, deskundig en verbindend.

De kracht van Trivista ligt in de integrale benadering.

Een gebouwvraag is zelden alleen technisch. Een financieel vraagstuk is zelden alleen een kwestie van cijfers. Vaak raakt het aan de kern: wie zijn wij als gemeente, wat is onze roeping in de buurt, in de wijk, in het dorp en in de stad én hoe ondersteunen gebouw, middelen en bestuur die koers?

Trivista brengt drie perspectieven samen: gemeentevisie, gebouwvisie en financiën & bestuur.

Daardoor ontstaat niet alleen inzicht, maar ook samenhang. Wat betekent de gekozen richting voor de gemeente en het gebouwen? Welke investeringen zijn verantwoord? Welke bestuurskracht is nodig? En hoe ontstaat draagvlak binnen gemeente of parochie?

Met heldere analyses, praktische aanbevelingen en begeleiding op maat helpt Trivista om complexe vraagstukken hanteerbaar te maken.

Soms blijkt een gebouw meer mogelijkheden te bieden dan gedacht. Soms vraagt de situatie om scherpe prioriteiten. En vaak ontstaat er vooral rust doordat bestuur en gemeente weer samen taal vinden voor de toekomst.

Trivista denkt mee, stelt de juiste vragen en helpt keuzes vertalen naar concrete stappen.

Niet met standaardoplossingen, maar met advies dat past bij de identiteit, context en mogelijkheden van uw gemeente.

Wilt u voorkomen dat gebouw, financiën en beleid losse dossiers blijven?

Wilt u werken aan gedragen besluiten en een bestendige koers voor de komende jaren?

Neem contact op met Trivista voor een verkennend gesprek.

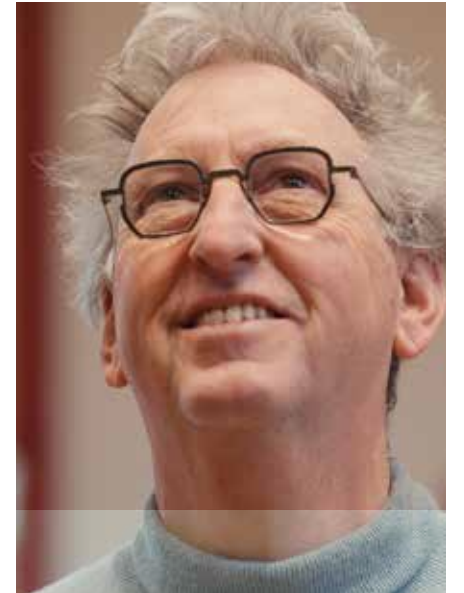
Kijk op www.trivista.nu en ontdek hoe uw gemeente met vertrouwen vooruit kan.

Onafhankelijk • Verbindend • Deskundig

Kees Boer

Levende stenen

Een tijdje geleden hebben we het dak van onze kerk laten repareren. Daarnaast zijn we bezig met verduurzaming.

Hoognodig, het is elk jaar weer spannend of de ruim zeventig jaar oude verwarming weer wil opstarten. Het zijn belangrijke trajecten rond kerkbeheer. Toch word ik er om eerlijk te zijn niet warm van. Het zijn noodzakelijke beslissingen om mogelijk te maken waar kerk-zijn eigenlijk om draait: een plek zijn waar mensen een relatie met God kunnen opbouwen.

Als voorzitter van het college van kerkrentmeesters is mijn diepste drijfveer om met de talenten die mij gegeven zijn een steentje bij te dragen aan het Koninkrijk van God. Of, beter gezegd, om zélf een levende steen te zijn in de Kerk. En daarmee bedoel ik niet ons plaatselijke kerkgebouw, maar in de wereldwijde beweging van gelovige mensen. De apostel Petrus schrijft in zijn eerste brief hoe gelovigen samen een gebouw van levende stenen vormen met als fundament Jezus Christus. Wat een prachtig beeld!

Iedere steen heeft een eigen vorm. Iedere persoon heeft eigen talenten gekregen om op een goede manier in te zetten. Ik mag mijn ervaring en kennis inzetten voor de Protestantse

Kees Boer (1959) is voorzitter van het college van kerkrentmeesters in Papendrecht. Hij was leraar en ondernemer. Hij ziet de kerk als een gebouw van levende stenen, waaraan iedereen op eigen wijze een bijdrage levert. Nieuwsgierig naar het hele verhaal van Kees? Ga naar kerkrentmeester.nl/samensterk en laat je inspireren.

Kerk Papendrecht. Dat kan en hoeft ik gelukkig niet alleen te doen! Waar ik dus wél enthousiast van word, is de samenwerking in het college van kerkrentmeesters. Een mooi team om mee samen te werken. Mensen met heel verschillende achtergronden, leeftijden en expertises. Vanuit hetzelfde verlangen werken we heel praktisch in het Koninkrijk van de Heer. En ja, dan is het van groot belang dat het gebouw duurzaam is en de financiën gezond, zodat onze kerk ook in de toekomst een plek blijft waar mensen die op zoek zijn naar zekerheid in onze roerige tijden antwoorden van hoop vinden.

Brink & van Keulen
Oud-Hollandse Koperen Kroonluchters

Sinds 1946 gespecialiseerd in de ambachtelijke productie, restauratie en elektrificatie van Oud-Hollandse koperen kroonluchters.

Download onze catalogus!

info@brinkenvankeulen.nl brinkenvankeulen.nl
Kromme Spieringweg 268, Vijfhuizen 020 - 244 59 46

Wij maken
duurzaamheid
werkend!

Foto: Jan Buteijn Design

dwa.nl Dwa

Pluimers Isolatie

Een duurzaam gebouw begint met de juiste keuzes

Een kerkgebouw beheren betekent vooruitdenken. Niet alleen vandaag moet het gebouw veilig, comfortabel en betaalbaar zijn, maar ook in de toekomst. Dat vraagt om zorgvuldig rentmeesterschap. Iedere investering moet bijdragen aan het behoud van het gebouw én een gezonde exploitatie.

TEKST & BEELD PLUIMERS ISOLATIE

Wilt u ontdekken wat Pluimers kan betekenen voor uw kerkgebouw? Neem contact op via 0548 - 712 399 of kijk op www.pluimers.nl/kerkgebouw.

De afgelopen jaren zijn de energiekosten sterk gestegen. Veel kerkbesturen zoeken daarom naar manieren om het energieverbruik terug te dringen. Vaak gaat de aandacht daarbij als eerste uit naar de verwarmingsinstallatie. Begrijpelijk, want juist daar wordt het energieverbruik zichtbaar. Toch begint een duurzame oplossing meestal ergens anders.

Een verwarmingssysteem kan pas optimaal functioneren wanneer de warmte ook daadwerkelijk in het gebouw blijft. Verliest een kerk veel warmte via het dak, de vloer, de gevel of het glas, dan is meer energie nodig om dezelfde temperatuur te bereiken. Dat betekent niet alleen een hogere energierekening, maar ook een minder aangenaam binnenklimaat. Veel kerkbeheerders herkennen het: ondanks een warme thermostaat blijft het op sommige plekken in de kerk fris of tocht het tijdens de dienst.

Door eerst aandacht te besteden aan de gebouwschil ontstaat een heel ander uitgangspunt. De warmte blijft langer behouden, temperatuurverschillen worden kleiner en de verwarmingsinstallatie hoeft minder hard te werken. Dat levert niet alleen een lagere energierekening op, maar zorgt ook voor meer comfort voor kerkgangers, vrijwilligers en andere gebruikers van het gebouw. Juist in kerkgebouwen, waar mensen samenkomen voor erediensten, vergaderingen, concerten en ontmoetingen, maakt een prettig binnenklimaat een groot verschil.

Geen twee kerken zijn hetzelfde. Monumentale gebouwen vragen om een andere aanpak dan moderne kerkgebouwen. Daarom begint verduurzamen met een goed inzicht in het gebouw. Niet iedere maatregel is overal toepasbaar, maar vrijwel

ieder kerkgebouw kan stappen zetten om energieverlies te beperken en de exploitatie toekomstbestendiger te maken.

Bij Pluimers Isolatie begeleiden wij kerkbesturen al tientallen jaren bij deze afwegingen. Samen bepalen we welke maatregelen écht bijdragen aan een duurzaam, comfortabel en betaalbaar kerkgebouw. Daarbij kijken we ook naar de beschikbare subsidierelaties. Zo kunnen kerkgebouwen voor isolatie in veel gevallen gebruikmaken van de DUMAVA-subsidie, waarmee een deel van de investering kan worden vergoed. Wij denken graag mee, zodat kerkbesturen weloverwogen keuzes kunnen maken. Zo blijft een kerk niet alleen een plek met een rijke geschiedenis, maar ook een gebouw dat klaar is voor de volgende generatie.

STERRENBURG SBHV
SPECIALIST IN
BEDRIJFSVEILIGHEID

- ✓ Trainingen op het gebied van BHV, EHBO, reanimatie en AED
- ✓ Maatwerk mogelijk
- ✓ NIBHV, NRR, Oranje Kruis en Nikta gecertificeerd
- ✓ Advies op het gebied van Arbo en veiligheid

Wij hebben ruime ervaring met diverse kerkelijke gemeentes en weten welke behoeftes zij hebben. Denk bijvoorbeeld aan een ontruimingsoefening of een scenariotraining.

Kijk voor meer informatie op onze website: www.sbhv.nl

078-6912222 info@sbhv.nl

Doduva
Ontwikkeling & Advies
www.doduva.nl

Advisering verduurzaming

- Bestaand, monumentaal en uniek vastgoed
- het verduurzamen van kerkgebouwen

Projectontwikkeling

- Transformatie en nieuwbouw
- Risicodragend of als gedelegeerd ontwikkelaar
- het geheel of gedeeltelijk verkopen of herontwikkelen van kerkelijk vastgoed

"Met visie en passie bouwen aan een duurzame wereld."

Benno Oosterom
Founder Doduva

Projectmanagement

- (Ver)nieuwbouw en verduurzaming
- Ontzorgt opdrachtgevers van A tot Z bij hun vastgoedopgave

Meer weten?

Nieuws

VKB-Marsh Award 2026:

Wat moet je in huis hebben om te winnen?

Misschien aarzel je nog om jouw ervaring met geldwerving in te dienen als kandidaat voor de VKB-Marsh Award 2026. Is ons project wel groot genoeg, de aanpak echt vernieuwend en het opgehaalde bedrag significant genoeg? Twijfel niet!

We zijn juist ook op zoek naar 'kleine', maar verrassende verhalen. Een inspirerend verhaal én de bereidheid om dit te delen zijn de belangrijkste criteria. Met de award supporten VKB Kerkrentmeesters en verzekeraar Marsh kerken met hun bijzondere projecten en inspireren ze andere gemeenten om innovatiever te gaan denken.

Vorig jaar was het thema 'De kerk als verbindende ontmoetingsplek voor iedereen.' De prijzen gingen naar een multifunctionele verbouwing in Amsterdam, een herinrichting na een fusie en het toekomstbestendig maken van een kerkgebouw.

Op onze website lees je over de winnaars van vorig jaar (zie: www.kerkrentmeester.nl/winnaars-vkb-mercmarsh-award-2025/) en negen lessen die wij uit alle inzendingen destilleerden.

Sta jij eind 2026 op het podium met jouw project rond geldwerving? Kijk op www.kerkrentmeester.nl/award. Aanmelden kan tot uiterlijk 30 september.

Meld je
project aan

Najaarsaanbod van de VKB: Voor kerkrentmeesters én andere kerkelijke betrokkenen

Dit najaar organiseert de VKB diverse bijeenkomsten en webinars voor iedereen die betrokken is bij het kerkelijk werk. Daarbij staan ontmoeting, kennisdeling en inspiratie centraal.

Heilige Ruimte 2026: Binnenstebuiten

Een van de hoogtepunten is Heilige Ruimte 2026: Binnenstebuiten op 2 oktober in Hengelo (OV). Na eerdere succesvolle edities in Delft en Leeuwarden richt dit congres zich dit jaar op de relatie tussen kerk, buurt, dorp en stad. Hoe kan een kerkgebouw van betekenis zijn voor de omgeving? Welke kansen ontstaan wanneer kerkelijke en maatschappelijke initiatieven elkaar ontmoeten? Tijdens het congres delen deskundigen en praktijk sprekers hun ervaringen en worden deelnemers uitgedaagd om met een frisse blik naar de rol van kerkgebouwen in hun context te kijken. Heilige Ruimte is interessant voor iedereen die zich bezighoudt met kerkgebouwen, erfgoed, missionair werk, diaconaat en lokale samenwerking.

Vakdagen Kerkelijke Bureaus

Ook de Vakdagen Kerkelijke Bureaus bieden volop inspiratie en praktische handvatten. Op 7 oktober in Beilen, 13 oktober in Nijkerk en 15 oktober in Nieuwerkerk aan den IJssel ontmoeten medewerkers van kerkelijke bureaus elkaar om ervaringen uit te wisselen en actuele ontwikkelingen te bespreken. Van sturing en coaching tot AI, digitalisering en Microsoft 365: je gaat naar huis met nieuwe inzichten, bruikbare tips en concrete handvatten voor je dagelijkse werk.

Interessante webinars

Daarnaast staan dit najaar nog diverse interessante webinars op het programma. Een greep uit het aanbod:

- 28 en 30 september, 1 oktober: webinars rond Actie Kerkbalans voor iedereen die betrokken is bij geldwerving en communicatie;
- 6 oktober: webinar Samenwerken in de regio voor predikanten, kerkenraden, kerkrentmeesters en andere betrokkenen.

Kijk op www.kerkrentmeester.nl/agenda voor het actuele aanbod.

Kortom: het aanbod van de VKB is er nadrukkelijk niet alleen voor kerkrentmeesters. Deel deze activiteiten daarom gerust binnen je gemeente, kerkelijk bureau en netwerk.

Meer informatie
en aanmelden

COLOFON

Kerkbeheer is het magazine van de Vereniging voor Kerkrentmeesterlijk Beheer in de PKN (VKB). Je vindt hier veel informatie over relevante onderwerpen voor kerkrentmeesters en over kerkbeheer. Ook fungeert het blad als orgaan van de VKB, als vereniging van bijna alle kerkrentmeesters binnen de Protestantse Kerk.

Jaargang 26, nummer 4, augustus/september 2026 | ISSN: 1568-8712 | Verschijnt 6x per jaar | Oplage: 4.400 ex.

Administratie en redactie

VKB Bureau | Stationsweg 29,
4205 AA Gorinchem | E-mail:
info@kerkrentmeester.nl |
Telefoon: 078 - 639 36 66 |
www.kerkrentmeester.nl

Abonnementen

Abonnementsprijs voor betaalde abonnementen is €48,50 per jaar (excl. 9 procent btw). Abonnementen lopen van 1 januari t/m 31 december. Opzegging kan tot uiterlijk 4 weken vóór de aflooptdatum.

Ontwerp

Buro Dirigo, Haarlem

Druk

Verloop drukkerij, Alblasserdam

VKB

De Vereniging voor Kerkrentmeesterlijk Beheer in de Protestantse Kerk in Nederland (VKB) is op 1 januari 2005 opgericht. De Vereniging is de voortzetting van de Vereniging van Kerkvoogdijen in de Nederlandse Hervormde Kerk (VVK) en het Landelijk Verband van Commissies van Beheer in de Gereformeerde Kerken in Nederland (LVCB). De VKB rust kerkrentmeesters toe, faciliteert onderling contact tussen kerkrentmeesters, ontzorgt christelijke kerkgemeenschappen bij beheertaken en fungeert als kennisinstituut.

Bestuur

Drs. F.H. Buddenberg, Zoetermeer (voorzitter), drs. A.J. Lorier RC, Alphen aan den Rijn (penningmeester), K. Sommer-de Vries, Amerongen (secretaris), ir. G.G. van Dijk, Rotterdam (vice-voorzitter), L. Kramer, Dronten (2e penningmeester), drs. H. van der Burg, Westerbroek (lid), D. van Os, Oegstgeest (lid)

Ereleden

D.G. Bijl, mr. P.A. de Lange en drs. C. de Raadt

Redactie

J.E. Schelling, hoofdredacteur, W.J. Hukom, eindredacteur en N.J.M. de Jong

Communicatieraad

K. Sommer-de Vries (voorzitter), Y. Teitsma, N. Plomp, J. Wondergem, R. Eilander en J. Holsappel

© september 2026

Omslagfoto

Het team van VKB Kerkrentmeesters voor het nieuwe kantoorpand (Beeld: Gerben van Dijk)

www.transformeerkerk.nl

Heeft u al een visie op de toekomst van uw kerkgebouw?

Een kerk biedt een plek voor rust, bezinning en aanbidding. Tegelijkertijd worden sommige kerkgebouwen steeds minder intensief gebruikt.

Wij helpen u een visie te ontwikkelen op het toekomstig gebruik van uw kerkgebouw. Dit kan bijvoorbeeld door middel van een gedeeltelijke herprogrammering, een kleine verbouwing of een intensief transformatieproces.

We doen dit met aandacht.

Neem gerust contact op met een van onze architecten voor een vrijblijvende afspraak.

Scan de QR-code voor meer informatie over het transformeren van kerkgebouwen

Studioschaeffer Architectenbureau
Scheepmakersstraat 47, 2515 VA Den Haag
070 322 2757 | info@studioschaeffer.nl

@studioschaeffer

schaeffer

Preeklezen.nl

Laat doven, slechthorenden en anderstaligen het Woord meekrijgen!

Nieuw:

Downloadbaar tekstarchief waarin preken automatisch kunnen worden omgezet van spreektaal naar schrijftaal, bruikbaar als naslagwerk, als concept voor leespreken of een prekenbundel

Bezoek Preeklezen.nl
bel 0180-692004
of mail naar av@wesotronic.nl
voor meer informatie

wesotronic

Blijk van waardering

Onderscheidingen

Als blijk van waardering voor hun jarenlange inzet kregen de volgende personen in de afgelopen periode een VKB of PKN onderscheiding uitgereikt.

VKB Onderscheidingen

Niet op de foto, toch onderscheiden:

Bert 't Hart, Amstelveen-Buitenveldert, Goud met Briljant: meer dan 40 jaar organist en cantor-organist

Pieter Willem Wagenaar
Purmerend, 41 jaar
organist/kerkmusicus

Abraham Otto
Bergen op Zoom
25 jaar kerkrentmeester

**Pieterik van der Zee-
van 't Veer** Echtenerbrug
Oosterzee, 25 jaar organist

Pieter Freeks Dousma
Kapelle-Biezeling-Eversdijk
25 jaar penningmeester

Beno Oldenhuis
Kerkdriel
ca. 23 jaar kerkrentmeester

Antonie Pieter van Hulzen
Nieuw-Vennep, ca. 20 jaar
coördinator grafisch bureau
en automatisering

Willem Verdoold
Stolwijk
25 jaar koster

**Yvonne Lussenburg-
van Nimwegen** Assen
ruim 17 jaar administratief
medewerker kerkelijk bureau

● Goud met briljant ● Goud ● Zilver ● Brons ● Erepennin

KERKVEILIGHEID

ADVISING • TRAINING & OEFENING • VERKOOP

VEILIGHEID EN HULPVERLENING IN KERKEN

AANBOD

Advies | Praktische trainingen
BHV-opleidingen | Ontruimings- en veiligheidsplannen | Verkoop van AED's, verbandkoffers, etc.

www.kerkveiligheid.nl

VAN REE ACCOUNTANTS

Mensgericht & Professioneel

U kunt rekenen op meer dan alleen cijfers. Wij helpen u met persoonlijk advies op het gebied van accountancy, belastingen, hrm en salarisadministratie. Neem daarvoor gerust contact met ons op.

0343 41 59 40 vanreeaccountants.nl

BAVA
LIGHT CONCEPTS

Specialist in ontwerp en realisatie
maatwerkverlichting voor kerken

- Lichtadvies
- Ledverlichting
- Ombouw naar ledverlichting
- Fabricage in eigen atelier

BAVA Light Concepts
Sylvain Poonstraat 14
2548 XX Den Haag

070-3450045
info@bava.nl
www.kerkverlichting.nl

**Neem contact op
voor vrijblijvend advies**

Stream uw kerkdienst of viering

Eenvoudig de
kerkdienst of viering
meebeleven

Benieuwd
naar de
mogelijkheden?

Neem contact
met ons op!
E info@kerkomroep.nl
T 0182-750520

 Kerkomroep.nl

Uw administratie sneller en eenvoudiger?

Dat is onze uitdaging!

Onze software is altijd actueel en up-to-date. Hiermee kunt u uw gehele financiële administratie (laten) verzorgen, zo eenvoudig mogelijk. We investeren veel in het (semi-)automatisch inboeken van facturen en bankafschriften. Ook iets voor u? KKA werkt voor kerken en doet dit zonder winst-oogmerk. Inmiddels hebben we ruim 550 tevreden opdrachtgevers. Waar kunnen wij u mee helpen?

**Ons professionele administratiekantoor
ontzorgt uw kerkelijke gemeente**

KKA
Administraties & Advies
T 085 - 890 21 10

KKA en KKG zijn onderdeel van de Silas Groep, kijk voor meer informatie op www.SilasGroep.nl

Uw kerkelijk onroerend goed professioneel beheerd?

Dat is onze uitdaging!

Wij ontzorgen uw kerkelijke gemeente en beheren uw grond of gebouwen. We zorgen voor goede juridische overeenkomsten, monitoren lopende contracten, verzorgen correcte berekeningen van de jaarlijkse toegestane verhogingen en voeren gedegen taxaties uit. Wij werken voor kerken en doen dit zonder winst-oogmerk. KKG heeft meer dan 500 tevreden opdrachtgevers waarvoor wij ruim 13.000 ha grond beheren.

**Uw rentmeester en makelaar
in kerkelijk onroerend goed**

KKG
Rentmeesters & Makelaars
T 085 - 890 21 10

Rudolf de Jong
Huizen, 25 jaar penning-
meester van het kerkblad
Verbinding

**Robert Hendrik Jan
Franssen**
Bergen op Zoom, 16 jaar
kerkrentmeester en scriba

**Sienke van der
Steege-Snel** Mastenbroek
- 's-Heerenbroek
50 jaar organist

Cornelis van der Linde
Oosterland, 32 jaar jeugd-
ouderling, kerkrentmeester
en administrateur

● Goud met briljant ● Goud ● Zilver ● Brons ● Erepenning

PKN Onderscheidingen

**Johannes Hermanus van
der Sterre** Fijnaart, Heijnin-
gen en Standdaarbuiten
40 jaar predikant

Johan Verkoren Église
Wallonne du Sud-Ouest, ruim
50 jaar kerkrentmeester en
voorzitter kerkenraad

Willem Bruinink
Elburg
40 jaar ouderling, catecheet

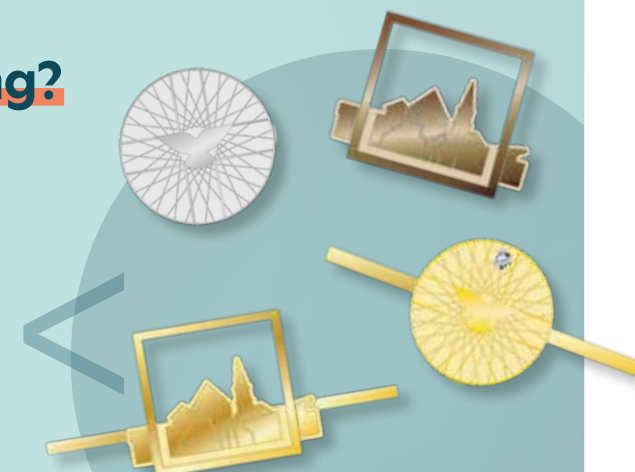
Jacoba de Haan
Veenendaal
25 jaar predikant

Verdient iemand in jouw gemeente een onderscheiding?

Van zowel de VKB- als de PKN-draaginsignes zijn diverse uitvoeringen beschikbaar. Daarnaast is in beide varianten ook een erepenning in standaard verkrijgbaar.

Je vraagt ze aan via:
[www.kerkrentmeester.nl/
onderscheidingen-insignes](http://www.kerkrentmeester.nl/onderscheidingen-insignes)

VAN KOOTEN
ADVOCATEN

Thuis in de kerk
Thuis in het recht

PARTNER VKB

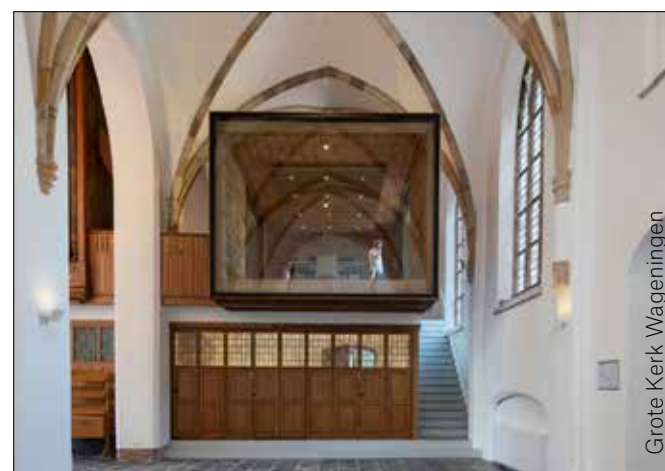
Telefoon (030) 287 70 00
info@vankootenadvocaten.nl
www.vankootenadvocaten.nl

VDKL
interieurarchitectuur

EIGENTIJDSE KERKINTERIEURS
MET RESPECT VOOR TRADITIE
EN RUIMTE VOOR IEDEREEN.

MAIL@VDKL.NL | WWW.VDKL.NL | 015-2155839

Grote Kerk Wageningen

**VAN
HOOGVEST
ARCHITECTEN**

Westsingel 9
3811 BA Amersfoort

bureau@vanhoogevest.nl
www.vanhoogevest.nl

ontwerpen & maken

**KERKBANKEN, KERKSTOELEN
& LITURGISCHE MEUBELEN**

bijenhof.nl | E info@bijenhof.nl

Bijenhof
meubelmakers

Varsselseweg 3
7255 NN Hengelo (gld)
M 06 53 84 52 99

Kerkmarkt.nl

Mechanisch pijporgel,
gebouwd door Vierdag
Orgelbouwers in 1978

Eén klavier, vrij
pedaal en 8 registers

Vraagprijs:
€14.900,-

196x125x380cm (bxdxh)
exclusief pedaal en bank

Koppelingen:
man.: C-f"
ped.: C-f'

Op Kerkmarkt.nl kunnen kerkelijke gemeenten hun kerkelijke goederen ter verkoop of ter overname aanbieden. Dat kunnen bijvoorbeeld de stoelen zijn die niet meer worden gebruikt of liturgisch meubel-

laar dat bij een kerksluiting vrijkomt. Op deze wijze kunnen kerkelijke goederen weer worden hergebruikt. Deze dienstverlening is voor kerkelijke gemeenten gratis, uitgezonderd de rubriek 'orgelbank'.

KLAAR VOOR DE TOEKOMST

- Restauratie
- Renovatie
- Herbestemming
- Verduurzaming
- Vastgoed onderhoud

LAKERVELD.NL

Gemeenteadvies en -begeleiding

Onafhankelijk advies en begeleiding op het grensvlak van gemeenteopbouw en middelen.

Gesubsidieerde begeleidingstrajecten en ook aanvraag gebouwensubsidies solidariteitskas.

Jaarlijks ca. 20 subsidieaanvragen... met 100% score.

Anna van Gelrestraat 30
3882CK Putten
www.kerkvitaal.nl

Jan Boer
Tel. 06 111 11 538
Email: janboer@kerkvitaal.nl

Volgende keer in Kerkbeheer ...

... gaan we in gesprek met twee onderzoekers van het project 'Heiligheid in de leefomgeving'. Daarnaast besteden we aandacht aan kunst in de kerk en de rol van licht in de kerkruimte. Ook is er volop praktische informatie over het beheer van kerkelijke begraafplaatsen. Kortom een nummer dat laat zien hoe gebouw, omgeving en beheer kunnen bijdragen aan de waarde, betekenis en zichtbaarheid van de kerk.

"Vergeet de gastvrijheid niet, want hierdoor hebben sommigen zonder het te weten engelen onderdag geboden."

Hebreeën 13:2

Beluister onze podcastserie

Collectieve Wijsheid is dé kennispodcast voor kerkrentmeesters en iedereen die zich met kerkbeheer bezighoudt.

Beluister de podcast via Spotify of onze website: www.kerkrentmeester.nl/podcast

Stichting Behoud Kerkelijke Gebouwen Zuid Nederland heeft haar werkgebied in de provincies Zeeland, Noord-Brabant en Limburg en wil kerkbesturen ondersteunen en ontzorgen op het gebied van onderhoud, subsidies (SIM) en MeerJarenOnderhoudsPlanning (MJOP).

Graag verwijzen wij u naar onze website:
www.sbk-g-zuid-nederland.nl

Algemene informatie treft u aan op www.sbk-g.nl of bij de VKB

2 oktober (10.00 - 16.00 uur)

- Heilige Ruimte 2026: Binnenstebuiten

6 oktober (19.30 uur)

- Webinar: Samenwerken in de regio

20 oktober (19.30 uur)

- Webinar: Quicksan Geldwerving

10 november (19.30 uur)

- Webinar: Fiscale actualiteiten voor kerken

Voor het actuele aanbod webinars kijk je op www.kerkrentmeester.nl/vkb-academy/ of in de agenda op onze website.

UITGELICHT

28 en 30 september, 1 oktober

- Inspiratiewebinar Actie Kerkbalans

In het najaar begint in veel kerken alweer de voorbereiding voor Actie Kerkbalans 2027. Wil je met een frisse blik, slimme ideeën en een goed doordachte aanpak van start? Schrijf je dan in voor een van de inspirerende webinars.

In de webinars geven we praktische tips en adviezen om jouw campagne nog sterker en effectiever te maken. Of je nu ervaren bent of net begint: dit webinar is dé kans om ideeën op te doen en jouw aanpak te verbeteren. Er is plek voor maximaal 100 deelnemers per sessie, dus wees er snel bij!

Meer informatie en aanmelden: www.kerkrentmeester.nl/agenda_item/inspiratiewebinar-actie-kerkbalans-28sep/

MARSH

Benefits that truly benefit

VKB Verzekeringen

De VKB biedt in samenwerking met Marsh een breed assortiment aan verzekeringen. Deze verzekeringen zijn op maat gemaakt voor de VKB-leden en hebben zeer scherpe premies. Op de internetsite www.vkb-verzekeringen.nl kunt u verzekeringen afsluiten, schades melden en informatie handig terugvinden. Voor gemeenten, betrokken medewerkers, predikanten, maar ook vrijwilligers zijn adequate verzekeringen beschikbaar. De meeste VKB-leden maken al gebruik van onderstaande verzekeringen.

- Bestuurdersaansprakelijkheidsverzekering
- Brandverzekering
- Wettelijke aansprakelijkheidsverzekering
- Rechtsbijstandverzekering
- Werkgeversaansprakelijkheid
- Groepsreis/ongevallenverzekering
- Ongevallenverzekering voor vrijwilligers
- Persoonlijke ongevallenverzekering
- Vervangingsverzekering predikanten
- Verzuimverzekering
- WGA-gatverzekering
- Fraude- en geldswaardenverzekering
- Cyberverzekering

Uw contactpersonen

Dimfie van Sundert
06 155 89 596
info.vkb@mmc.com

Chung Man Luong
06 255 13 575
info.vkb@mmc.com

